

BERGROLET

PERSONALTIDNING FÖR CVA-UHF

Nr 1 • 1962 • Årgång 13 •

BERGTROLLET

Personaltidning för
Centrala Flygverkstaden och
FF Underhållsavdelning Förrådsbyrån
Arboga

Redaktör:

John Eklöf
avd 630, tel. 446

Redaktionssekr.

Gunnel Rydeborg

Redaktionskommitté:

Hugo Dahlström, John Stéen,
Karl-Axel Jansson, Gunnar Fried,
Olle Winberg

Pris 1:50

ARBOGA BOKTRYCKERI AB - ARBOGA 1962

Ur innehållet:

CVA känning
Bergprovbockarna
Hänt sen sist
Gör ni Mercedes på CVA?
Helitrans — ett nytt begrepp vid CVA
UHF personalträff 10 årsjubilerar
F 12 20-årsjubilerar
Werner lägger av
Ny kontorsbarack vid UHF
Säkerhetstjänsten
Driftvärnet
Skyddsingenjören
Werner lägger av
En tvåtimmarsresa från Arlanda
Från personal om personal
Beredningens killar — rattens mästare

Omslagsbilden

Birgitta Rådström och Margaretha Fågelberg på avd. 710 exp. lyckades någon vecka före påsk med sockerbitar

och vänliga ord få en syrenkvist att knoppas och blomma. Björkriskvistarna i samma vas var dock mera hårdflirtade — inte ett enda litet löv ville spricka ut. Foto: Reinhold Carlsson.

TJÄNST- eller PRIVATRESAN

ordnas snabbt av

TGOJ Resetjänst

Nygatan 29, Arboga
(Skandinaviska Bankens lokal).

Tel. 132 50

Öppet:

vard. 9.30—15.00

torsdagar dessutom 16.30—18.00

vard. före sön- och helgdag

9.30—13.00.

Resetjänsten:

Planerar resan

Säljer järnvägsbiljetterna

Förmedlar köp av **båt-, buss-
och flygbiljetter.**

Ombesörjer rumsbeställningar
samt tecknar försäkringar.

Lyckad resa . . .

Några fattiga semesterveckor går så fort och betyder så mycket för hälsa och arbetsglädje under hela året.

Därför planerar man sin semester i samråd med Reso.

Reso Utlandsresor

Reso Nordenresor

Reso Bygdesemester

Reso Ungdomsresor

Reso Semesterhotell

Reso Bil-logi

Semesterboken för 1962 utkommen.

ALLTID RESO

ansvar — säkerhet — resurser

RESO TURISTBYRÅ

Hamngatan 18

Arboga

tel. 117 01

CVA kännning

Flygdirektör Otto Dahlin fortsätter här sin artikelserie

29. Det hände 1952

Januari

- Den 1 januari var antalet anställda vid CVA 1072 varav 334 löneplansanställda och 738 kollektivanställda.
- Vid årsskiftet 1951/52 hade Arboga stad 9860 invånare.
- Då året började hade CVA en personalstyrka av ca 60 man för tillverkning av J29-enheter för SAAB. Tillverkningen omfattade: Luftkanal mellankropp, Luftkanal nos, Fena, Sidroder, Stabilisator och Undre tanklucka. Under januari 1952 tillkom dessutom Höjdroder och Förarstol. CVA var inställd på att under 1952 väsentligt öka personalstyrkan. Hela monteringshall 6 disponerades för SAAB-beställningarna.
- Motorförrådet i tunnel II:s "blindtarm" börjar att vara otillräckligt (Bild 1).

Februari

- FTFCF avd. 107 valde följande styrelse för år 1952: ordf. Henry Jersby, vice ordf. Göte Magnusson, sekreterare Nils-Gösta Lindmark, kassör Karin Bolin, Arne Boström, Erik Larsson och Birger Ahlin. Förhandlingsdelegerade: Henry Jersby och Erik Larsson.
- Arbetsledarklubben valde följande styrelse för år 1952: ordf. Knut Kihlberg, vice ordf. Tage Wallqvist, sekreterare Ragnar Engwall, vice sekreterare Gunnar Fried, kassör Edvard Tångne, suppl. Alf Hedlund och Folke Larsson. Förhandlingsdelegerade: Knut Kihlberg, Alf Hedlund, suppl. Folke Larsson.
- FCPF avd. 52 valde följande styrelse för år 1952: ordf. Gustav A. Johansson, vice ordf. Ingvar Johansson, sekreterare Erik Sjöberg, kassör Tore W. Ekman, Karl-Axel Jansson, Lenart Andersson, Herman Andersson. Förhandlingsdelegerade: Gustav A. Johansson och Karl-Axel Jansson.

Mars

- Företagsnämnden under 1952 fick följande sammansättning: Ordförande: O. Dahlin. Representanter för företagsledningen: K. Jälltoft, F. Kropp, B. Westerberg, E. Larsson och H. Jersby. Representanter för FCPF avd. 52: F. Örnberg, K. Lindkvist, E. Lundkvist, H. Kihlström och K. Mattsson.
- Skyddskommitten under 1952 fick följande sammansättning: Ordförande: O. Dahlin. K. Jälltoft, N. Lifvendahl,

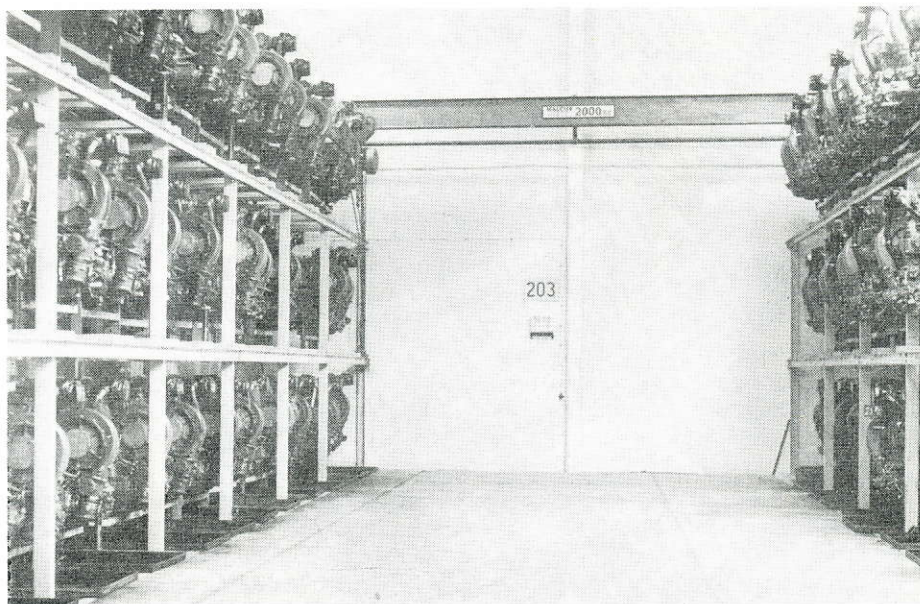

Bild 1. Motorförrådet i tunnel II:s "blindtarm".

S. E. Ejert, A. Hedlund, S. Hamblin, I. Johansson, R. Karlsson, och S. Lindgren. Antalet skyddsombud var 28.

- Den 11 mars provköres för första gången jetmotor vid CVA. Det var en motor RM2 som kördes i den ombyggda provboken 1. Allt fungerade väl.
- Utsprängningarna för bergsprovboken har hunnit så långt att den 22 mars erhöles genomslag för luftintag 2.
- Tri-tvätt-gropen i tunnel III färdigsprängd och färdigbyggd.
- Idrottsföreningen vid CVA-CFA rekonstrueras vid ett sammanträde på Folkets Hus den 19 mars. Som ordförande valdes Ragnar Strindler. I Berg-

trollet utlyses en pristävlan om namn för föreningen. Resultatet blev: Idrottsföreningen Flyget, Arboga (IFFA).

April

- Sprängningarna för motorprovanläggningen framme vid platsen för själva provboken.
- Arbetena med permanentlagd bana på CVA flygfält påbörjas.
- Vid CVA och CFA igångsattes en stor kampanj för vinnande av trafik-säkerhet på vägen Flyget-Arboga. I spetsen för kampanjen skyddsingenjör Nils Lifvendahl och FCPF-ordföranden Gustav A. Johansson.

Bild 2. Säterboslätten sedd från den senare bortsprängda kullen vid ålderdomshemmet. Fotot taget 3 juni 1952.

Maj

● Fototävling med utställning i mäs- sen där 108 bilder visades. Första pris- tagare Ulf Dahlquist och andra pris fick Rolf Lundqvist.

Juni

● Utvidningarna av CVA flygfält nödvändiggjorde att en större kulle öster om f. d. ålderdomshemmet i Säterbo måste bortsprängas och borttagas (Bild 2). Ett flertal på kullen liggande forngravar utgrävdes under ledning av landsantikvarie Sven Drakenberg, Västerås.

● FF beslutar att viss Rb-försöksverk- samhet som pågått vid CVM (Rb 321) skall överflyttas till CVA.

● Utbildningen inom CVA/CFA mi- litära verkskydd avslutas för säsongen 1951—52. Hela verkskyddets perso- nalstyrka har genomgått allmän luft- skyddsutbildning och huvuddelen jäm- väl föreskriven verkskyddsutbildning (tjänstegrensutbildning). 32 kurser om sammanlagt 430 kurstimmar fördelade på 93 kursdagar var genomförda. Ca 400 anställda utbildade. Utbildningsle- dare: Kapten Gunnar Tallqvist och ingenjör Adner Eiborn.

Juli

● Nytt budgetår. Årsredogörelsen för budgetåret 1951/52 visade en årsom- sättning av 15.948.788 kr. Motsvarande siffra för budgetåret 1950/51 var 12.873.142.

Augusti

● Provbock 2 slopas som provbock och bygges om till ytbehandlingsavdel- ning för motordelar.

● Den 24 augusti stor flygdag på CVA flygfält med KSAK och Arboga Flyg- klubb som arrangörer. Dagens största sensation var flygande tunnan, fpl. J29, som Flygvapnet för första gången visa- de på flygdag i Arboga.

● Beslut från FF att även motor RM2A skall överses vid CVA.

● Ingenjör Arne Boström slutar vid CVA motorsektion den 31 augusti. Bo- ström var en av initiativtagarna till Bergtrollet och var Bergtrollsredaktör t. o. m. nr 1/1952 då han efterträddes av John Eklöf.

September

● I CVA lärlingsskola intogs i klass I 15 lärlingar. Efter avslutad lärlings- utbildning är år 1962 följande kvar vid CVA: Klas-Ake Kejberg, svarvare, Per Liljekvist, verkstadsförmän, Charles Karlsson, ingenjörbiträde, Knut Holm- stedt, telemontör, Hans Jansson, svet- sare, Stig Holmkvist, ingenjör och Kjell Pettersson, instrumentmakare. Gunnar Magnusson, verkstadsförmän och Bo Larsson, montör har varit borta från

CVA i tre resp nio år men är åter- anställda.

● Den norra delen av personalbyggnadens övervåning inredd och iordning- ställd som lunchrum.

● Driftvärnsövning den 12 september. CVA/CFA driftvärn anfaller och åter- erövrar AIA som tagits av fienden.

● För social verksamhet under bud- getåret 1952/53 får CVA använda 4 000 kr. Därav får Bergtrollet 1 000 kr. och idrottsverksamheten 1 200 kr.

● IFFA erhåller Västerängstorpet vid Åsby gård som skid- och orienterings- stuga.

Oktober

● Flygingenjören av 2 graden Lars- Harry Larsson omplaceras den 1 okto- ber från F 12 till CVA.

● Avsked från FV beviljas fr. o. m. den 1/10 1952 flygdirektören av 2 gra- den vid FV Torsten Gussing med till- stånd att därvid inträda i FV reserv.

● Då befattningen som sektionschef för elsektionen t. v. hålles vakant upp- delas sektionen i tre direkt under verk- stadsöveringenjören lydande avdelning- ar: Teknisk avdelning med flygingenjör A. Roll, verkstadsavdelning med ingen- jör R. Olsson-Seffer och Service- och montageavdelning med ingenjör A. Norberg som chef.

● Den 15 oktober startade en riksom- fattande kampanj i syfte att aktivisera

Verkstadsöver-
ingenjör. Jarl
F-son Holmgren.

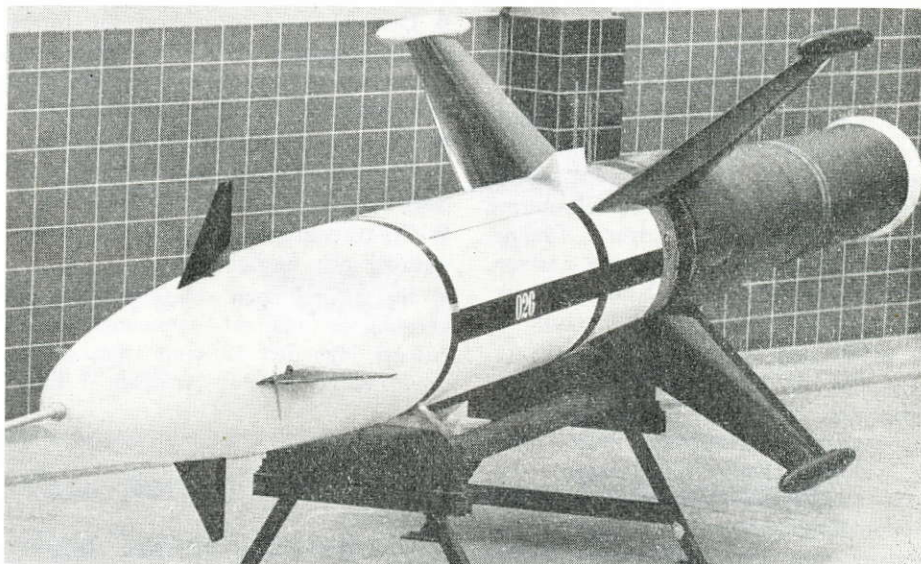
November

● Fr. o. m. 1 november och tills vidare tjänstgör flygdirektören av 2 graden Jarl F-son Holmgren vid CVA såsom tef verkstadsingenjör (Bild 3).

● Den 6—28 november befälsutbild- ningskurs för verkskyddets tjänste- grensledare, avdelningsledare inkl. ersättare. Utbildningen leddes av luft- skyddsledaren kapten Gunnar Tallqvist.

● Driftvärnsövning den 22 november. Utan förvarning larmades driftvärnet kl. 05.00. CVA skulle återtagas. Vak- ten där hade överrumplats av en fient- lig styrka som därefter höll på att besätta verkstadsområdet.

Driftvärnet leddes av dv-ledaren Ber- til Blomqvist. "Fiende" var en grupp ur FBU, Arboga, under befäl av Gun- nar Neuman. Samling och stridsåtgär- der, som skedde i stark dimma, be- dömdes av Flygvapnets driftvärnschef som mycket bra.

Rb 315.

företagsnämndernas verksamhet. Kam- panjen, som var utarbetad av SAF, LO och TCO i samarbete med Ekonomisk Information, omfattade brevkurser, fil- mer, möten, radioprogram m. m. CVA deltog aktivt.

● CVA erhåller i uppdrag av FF att iordningställa motorprovanläggning för i robotar ingående pulsmotorer. Det var provbock 4 som skulle ombyggas.

● Den 26 november inträffade det svåraste olycksfall som dittills hänt vid CVA. Under skjutning på skjutbanan blev vapenmontören Gunnar Lindholm mycket svårt skadad. Då olyckan in- träffade handlade vapenmontören Stig Pettersson mycket rådigt.

● Smedjan flyttad från härdrummet i berget till driftavdelningens barack vid brandstationen.

● Den 29 november firade FFVS-arna vid CVA minnet av FFVS och fpl. J 22 genom fest på mässen där även en J 22-utställning ordnats. 10 år hade gått sedan hösten 1942 då fpl. J 22 flögs för första gången.

December

● Fr. o. m. 1 december tjänstgör flyg-ingenjören av 2 graden Lars-Harry Larsson som föreståndare för kontrollsektionen.

● Den 4 december den första landningen på den nya permanentlagda banan.

● Första etappen i av FF beslutad övergång till hålkortsmässig förrädsredovisning vid CFA börjar den 8 december. För CVA:s del innebar detta att materiel från CFA börjar beställas med OD-kort (omdisponeringskort).

● Vaktman Herman Eriksson får erkännande för rådhighet och snabbt ingripande vid eldsvådetillbud vid radarbaracken den 6 december. Tack riktas även till förman Jack Leth för effektivt biträdande vid släckningen

● Vid konferens den 30 december åtager sig CVA att utföra brådskande stor modifiering av alla motorer RM2.

● På motorsektionen utfördes under året 238 översyner på motor DB-605 och 31 översyner på motor RM2.

● Under året minskade flygplanöversynsarbetena vid CVA. Endast 16 st. 400 tim. ts. och 21 st. LF utfördes.

● Personalstyrkan för SAAB-tillverkningen växte under 1952 från ca 60 till ca 130 man. För att klara leveranstiderna hade skiftarbete och övertid måst tillgripas.

● De stora beställningarna från KKV och FF på montering och provskjutning av 20 mm akan m/47 i stort sett slutlevererade under 1952.

● Utöver de pågående arbetena med rb 310 ökades verksamheten vid CVA under 1952 med FF beställningar på tillverkning av dels rb 315 (Bild 4) och dels rb 304.

● Diskussioner börjar angående uppförande av en utprovningsavdelning för robotar och robotkomponenter. Visst byggnadsarbete påbörjas.

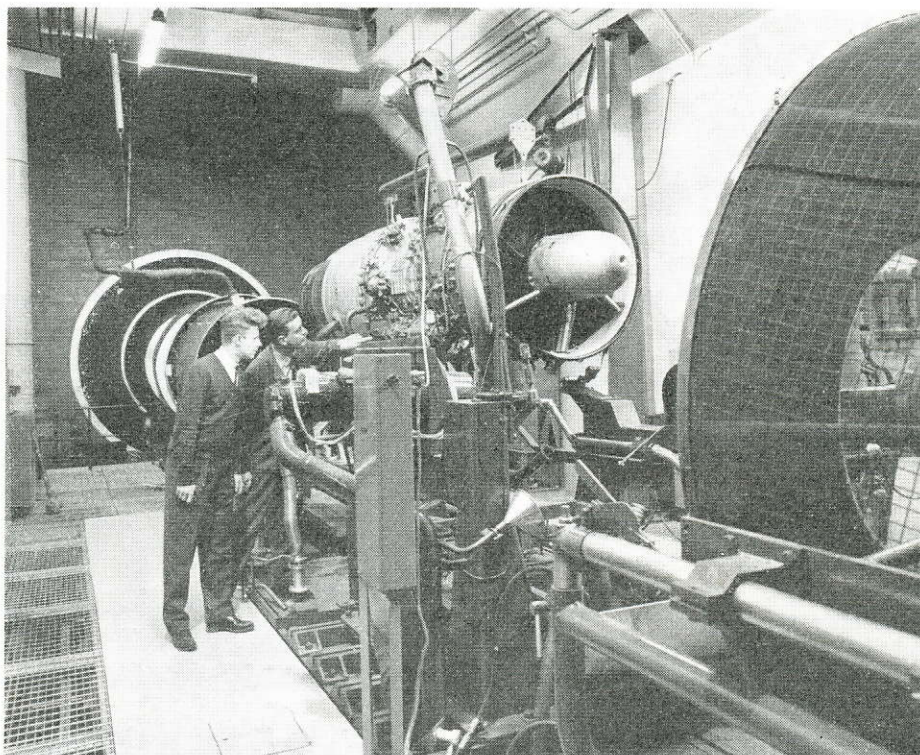
● Under år 1952 hade CVA 7,3 olycksfall pr 100 årsarbetare exkl. färd till och från arbetet. För 1951 var motsvarande siffra 6,3. En ökning hade således skett och var detta den första ökningen i CVA historia.

● Den 31 december var antalet anställda vid CVA 1103, varav 338 löneplans- och 765 kollektivavtalsanställda. Ökningen under 1952 var 31 (4 resp. 27).

— // —

Bergprovbockarna

av Hans Knutsson-Hall

Charles Karlsson, förman för motorprovningen, och Hans Knutsson-Hall, chef för Motorberedningen, ägnar sig åt gemensam granskning av en konstruktion i bergprovbocken. Foto: Reinhold Carlsson.

Provbockarna har visats för lokalpressen och TV.

Den 3 april kom TV-reportaget som ett 3-minutersinslag i aktuellt. Lokalpressen hade dagarna före sina reportage inne och gav dem stort utrymme. Även rikspressen har i vissa fall haft notiser om vår provanläggning. Färdigställandet av de två bockarna har gått i etapper. Sedan den första blev klar, har vi kört motorer i den i 7 månader. Under tiden har den återstående bocken färdigställts och samtidigt har man gjort de avslutande arbetena på byggnadssidan. Bockbyggare och provpersonal har arbetat i skift med förskjuten arbetstid. Alla deltar är ännu inte klara. På byggnadssidan återstår t.ex. färdigställande av den buffertbassäng för kylvatten, som erfordras vid körning av motorer med efterbrännkammare. Det är arbetet med denna, som pågår intill riksvägen utanför luftintaget. För att provbocken som sådan skall bli fullt färdig återstår bl. a. kompletteringar med hänsyn till C-versionen av RM6-motorn och Ebk 67.

Det som närmast föranledde press- och TV-besöken, var färdigställandet av ljuddämparna. De är även internationellt sett av ansevärda dimensioner. Leveransen har gjorts av Nyby Bruk, vilka som underentreprenören anlitat Arboga Byggnadsmide och byggnadsfirman Sa-

muelsson & Bonnier. Dessa har handhaft montage, tillverkning av stora delar av dämparna och samtliga transporter. Transport och montage har varit minst sagt besvärliga. De upp till 10 ton tunga rördelarna med 4 m diameter måste tas in via utloppsöppningen, d. v. s. uppför den branta slänten vid Zakrisberg, nedför de två trappstegen med c:a 10 m steghöjd i utloppsmynningen och vidare in i tunneln för sammansättning. Det jobbet tog 1 månad på varje dämpare och uppgjorda tidsschema hölls i det närmaste perfekt.

Utloppstunneln har en 90-graders krök i horisontalplanet och en i vertikallplanet före dageröppningen och är gemensam för de två provbockarna. Våra erfarenheter sade oss att vi måste leda avgaserna förbi den första kröken. Därav kommer det sig att dämparna fått så ansevärd längd, c:a 36 m. De är uppbyggda av tre delar, en primärdämpare för låga frekvenser, ett ledrör och en sekundärdämpare för höga frekvenser. Primärdämparen har ett cylindriskt hölje av 10 mm stålplåt. Invändigt är den konisk med innerväggar av perforerat varmhållfast material. Mellanrummet mellan ytterhöljet och den koniska inklädnaden är fyllt med mineralull. Fyllnaden är gjord så att olika sektioner dämpar bestämda frekvens-

områden på effektivaste sätt. Promenerar man genom dämparen, märker man hur nästan allt ljud absorberas av väggarna. Fortsätter man, kommer man ut till ledröret med dess 90-graderskrök, där det finns ledskenor för att styra gaserna och till slut strax före mynningen till sekundärdämparen med 7 st. ljudabsorberande bafflar av perforerat varmhållfast material. Den bärande stommen är också här 10 mm stålplåt och diametern är c:a 4 m. Utvändigt är sedan hela röret klätt med mineralull och aluminiumplåt. Det hela vilar på ett antal betongpelare och upphängningspunkterna har vibrationsdämpare anordnade så att ljuddämparen kan förlängas eller förkortas vid temperaturändringar. De horisontella krafterna tas upp av ett plintpar, övriga plintar tar endast upp dämparens tyngd.

Vid körning av motorer utan ebk, suger jetstrålen med sekundärluft i tillräcklig mängd för att blandningen mellan avgaser och luft skall få en sluttemperatur mindre än 200°. Men vid ebk-körning med avgastemperaturer över 1500°, måste man för att komma ner till samma sluttemperatur dessutom kyla med vatten, som sprutas in i avgasstrålen. 2000 minutliter behövs för detta och dem får vi från Arbogas vattenledningsnät via en buffertbassäng på 100 m³ och ett pumpaggregat.

De preliminära ljudmätningar, som gjorts hitintills, visar att dämparen väl uppfyller de krav som ställts i det avseendet. Hörstyrkan (ljudstyrkan som örat uppfattar den, mätt i son) är en tiondel av vad den var före installationen. Detta mätt på vallen intill utloppet ovanför Zakrisberg. Går man till bostadsbebyggelsen i Ekbacken är ljudnivån numera sådan, att man får lyssna noga för att avgöra om körning pågår eller inte i provbockarna.

Provbockarna har kalibrerats under alla tänkbara driftförhållanden och jämförande prov har gjorts med Flygmotors provanläggning. Resultaten är mycket goda. Motorerna kan köras med belastning på alla hjälpapparater som om de satt monterade i flygplanet och bockarna har byggts så att de medger snabb skiftning av motorer för körning. Anläggningen går att bygga ut för större motorer utan att kostnader blir höga.

Med den nu avslutade ljuddämparinstallationen är provbockarna med undantag för mindre kompletteringar klara.

Duktigt folk har arbetat med den här anläggningen. Resultatet har blivit bra.

— // —

Hänt sen sist

Ur styresmans dagbok

Hjärtligheten i detta handslag kan ej betvivlas. Styresman Anders Högfeldt hälsar överbefälhavaren general Torsten Rapp välkommen till CVA. Längst till höger försvarsstabchefen generalmajor Carl Eric Almgren. Foto: Reinhold Carlsson.

ÖB inspekterar CVA

Överbefälhavaren general Torsten Rapp tillsammans med chefen för försvarsstaben generalmajor Carl-Erik Almgren, kommandör Dag Arvas och kommandörkapten H. G. Petrelius inspekterade CVA den 27 mars.

Ombyggnader

Ingen kan ha undgått att se att P-tunneln och tunnel IV "ändrat ansikte" de sista månaderna. Vi hoppas att ombyggnaden i stort är klar i höst.

För flera år sedan togs CVA:s smed i anspråk för andra uppgifter. I dagarna har ässjan åkt ut från smedjan och lokalen gjorts om till metodrum.

Ljuddämpning

Den 17 april slutbesiktigades ljuddämparen i bergets provbock. Ljuddämpningskraven, som uppställdes vid beställningen, innehölls väl.

Förrådsutredningen

CFV har till alla delar följt 1961 års förrådsutrednings förslag, vilket bl. a. innebär att CVA kommer att disponera hangaren vid Ektorp. Dessutom skall bl. a. friställda utrymmen vid F 14 utnyttjas av såväl UHF som CVA.

Mässen

Medel för mässens ombyggnad har ställts till Fortf. förfogande.

Utbildning

Utbildningskontoret har organisatoriskt placerats på ekonomiavdelningen.

Under tiden 29/1—24/2 har två 14-dagarskurser om teleteknik mätinstrument handhavande hållits. I vardera kursen deltog ett 20-tal elever. Lärare från avd. 502.

Besök

Fredagen den 9 mars besöktes CVA av kyrkoherde Erik Wallgren, 1:e rektor Bror Gustavsson, rektor Gunnar Ekman och folkskollärare Lars Erjö.

Flygöverdirektör Bertil Westergård hade i början av mars inviterat ett 40-tal blivande civilingenjörer från KTH till ett studie- och informationsbesök vid centrala flygverkstäderna. Den 12 mars besöktes CVV och CVA. Den 13 mars ägnades åt CVM.

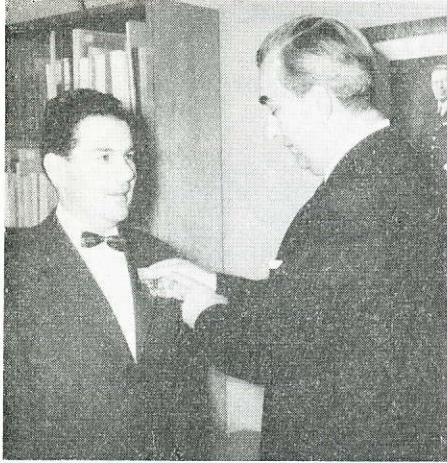
Onsdagen den 18 april hade Försvarrets Centrala Arbetskyddsnämnd (FCAN) sitt sammanträde vid CVA.

Tisdagen den 17 april visades CVA för avgångsklassen på telelinjen vid Tekniska Läroverket i Örebro.

Landshövding Gustav Cedervall besökte Datacentralen den 25 april. Di-

rektör Gösta Lewenhaupt m. fl. prominenta personer från IBM sågs tillsammans med verkstadsdirektör Jarl F-son Holmgren och annat UH-folk.

Guldmedaljör

Styresman Högfeldt fäster guldmedaljen på Arewångs kavajuppslag. Foto: Rune Norelius.

Vid en enkel högtidlighet i administrationsbyggnadens konferensrum en av dagarna före jul överlämnade styresman Anders Högfelt vasamedaljen i guld av femte storleken för lång och trogen statlig tjänst till l. verkmästaren Reinhold Arewång.

Arewång, som sedan några år har sin dagliga gärning på telesidan på CVA, har tidigare varit anställd som tyghantverkare vid I 3 i Örebro.

Italien

Tre man från reservdelskatalogsidan har utarbetat reservdelskatalog för väderleksradarstation PV-30. Arbetsplatsen var Rom och Neapel. (Det är bättre väder där).

Tryckeriet

Utökning har skett med en Rotaprint offsettryckmaskin för A-3 format.

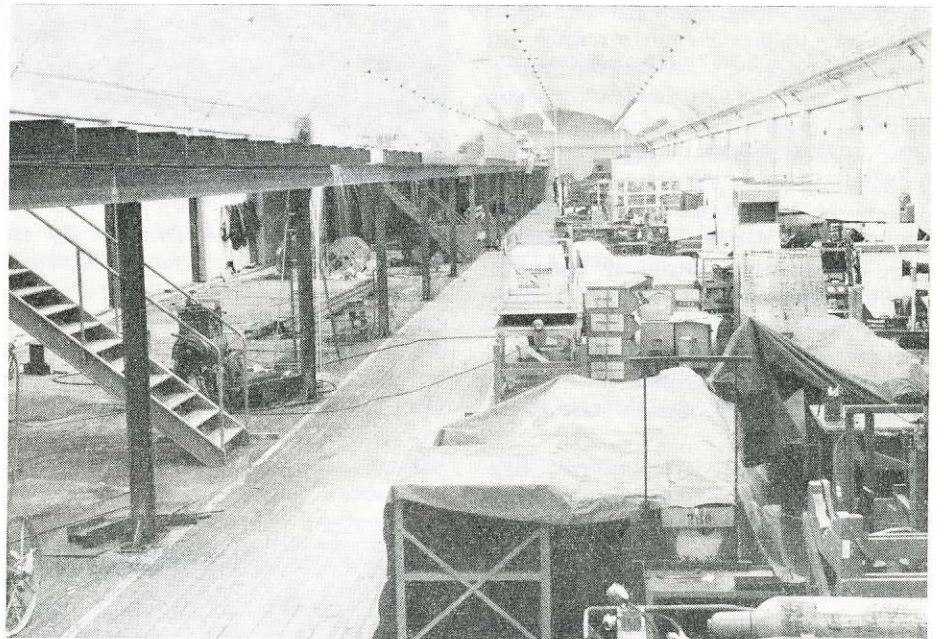
Mjuklödarkurser

Inom FV har sedan lång tid tillbaka diskuterats problemet mjuklödning. Man har haft den känslan att de yrkesmän, som utför manuell mjuklödning vid cv. och flj., kan utföra arbetet, även om det ej alltid sker på rätt sätt. När därför bestämmelserna om kompetensprovning av mjuklödare fastställdes, får man se detta som ett led i att verkstads- och servicepersonal

På vidstående två bilder synes överst El och Robot i blivande. Därunder Plåtverkstaden i vardande. CVA-foto Rune Larsson.

Styresman Högfeldt (med ryggen mot kameran) informerar om CVA verksamhet. Fr. h. rektor Gunnar Ekman, 1:e rektor Bror Gustavsson, magister Lars Erjö samt fl. Nils Thorsson, vilken biträdde som ciceron. CVA-foto Rune Larsson.

Övering. L.-H. Larsson:

Gör ni Mercedes på CVA?

Man riktigt ser hur man stiger i den bilmärkesintresserade 7-åriga dotterns aktning när hon får se kortet från "pappas arbete". Men man går raskt ner i sin — med förlov sagt mycket måttliga — nivå igen när man högst sanningsligt svarar:

"Nej lilla vän, vi monterar bara in några apparater i den där bilen".

I själva verket är kanske de där apparaterna minst lika intressanta som bilen. Servicebil 35, som bilderna visa, är nämligen ingenting annat än en rullande testbänk för kontroll av funktionen hos ett modernt flygplan med all dess komplicerade apparatur.

En nutida flygförare är ju på ett helt annat sätt än tidigare beroende av tekniska hjälporgan av olika slag — förutom för själva flygningen har han apparater som hjälper honom att finna sitt mål, att välja och avlossa sina vapen, att navigera och att landa. Om hans uppdrag skall lyckas måste givetvis alla dessa hjälpmedel fungera tillfredsställande.

Som en viktig del av underhållsarbetet utförs därför med täta mellanrum en funktionskontroll av dessa apparater. Man kör då fram med Servicebil 35 till flygplanet, och genom det kablage som skymtar i fackverksställningen på biltaket ansluts bilens provutrustning till ett särskilt testuttag i flygplanet.

Sedan genomgås ett simulerat flygprogram, på så sätt att vissa bekanta

Birger Westerberg tar en sista titt på det mekaniska och Sune Pettersson gör funktionsprov strax innan Servicebilen lämnar CVA. Foto: Reinhold Carlsson.

värden från testutrustningen matas in till apparaturen i flygplanet under det att man betraktar flygplansapparaternas sätt att "svara" för dessa signaler. Man har då också vissa möjligheter att lokalisera en eventuell felyttring, så att man sedan kan gå in och fingranska

eller byta ut den tredskande apparat-enheten.

Om tillkomsten av Servicebil 35, som dragit 3-4 år i förberedelse, skulle mycket kunna sägas.

Det är ju så, att apparaterna i flygplanet härstammar från åtminstone någ-

måste hålla jämna steg med den tekniska utvecklingen.

Vid CVA startade lödutbildningen den 5 mars 1962 i lokal som iordningställdes i motorprovbocken ovan jord. Premiärelever var personal från avd. 273. Dessa lödkurser omfattar 4 dagars utbildning och ny kurs beräknas starta varje månad med 9 elever per månad. Kurstiden är uppdelad på 6 timmar teoriundervisning och 29 timmar praktiska övningar. Bestämmelserna för mjuklödning av elektriska förbindningar återfinns i TOMT 80-97.

Kompetensprovning av mjuklödare regleras av FF:s norm TV 15. FF:s norm TV 17 behandlar produktionskontroll av mjuklödda elektriska förbindningar.

Kursledning är P. O. Olsson avd. 952 och N. Pettersson avd. 501, vilka till sin hjälp har instruktörer från avd. vilka är berörda av utbildningen.

— // —

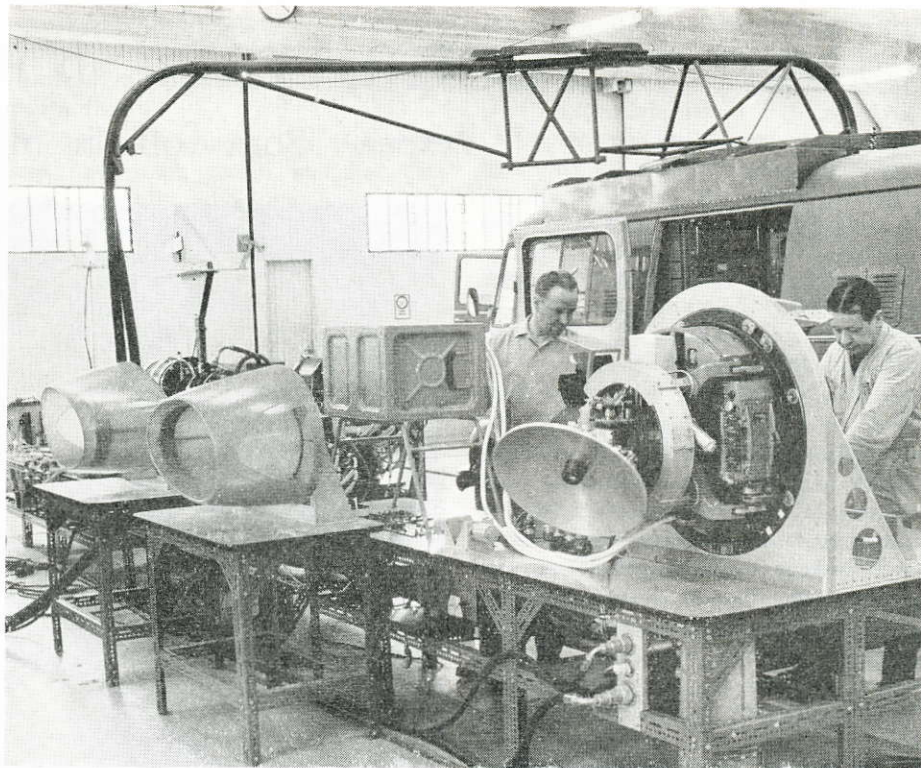
Så här trivsamt har telefonisterna på vår växel i de nya lokalerna i tunnel VI. Lördagen den 3 mars efter arbetstidens slut flyttade man över från den gamla växelstationen på UHF-sidan. Fr. v. Maj-Britt Östman, Ingegerd Eklund och Siv Larsson. CVA-foto: Rune Larsson.

ra tiotal olika tillverkare, som ju var och en vet bäst hur just deras apparater skall provas, och som vanligen också tar fram var och en sin egen provningsutrustning. Detta är ju allt gott och väl, men när man sedan också måste tillfoga kraven att apparaterna snabbt skall kunna testas — helst genom ett enda gemensamt testuttag — och med hjälp av enbart de testdon som ryms i Servicebilen; ja då blir det genast lite svårare.

Det är här systemingenjörens arbete kommer in. CVA:s systemingenjör följer i kontakt med skilda organ inom FF utvecklingen av de olika apparaterna hos tillverkarna, och försöker få dessa att tillgodose flygvapnets synpunkter på underhållsmässighet i allmänhet och kanske testningsbarhet i synnerhet.

Det gäller givetvis att ha en viss linje att arbeta efter i dessa frågor; att kunna hävda en underhållspolitik och en testningsfilosofi, som tar sikte på en så hög total tjänstbarhet för hela flygplanssystemet som möjligt. Detta leder ibland till att de enskilda apparatkonstruktörernas synpunkter måste göra åt sig till förmån för helheten, och det är många stridiga synpunkter och viljor som måste sammanjämkas; ofta nog under stark tidspress.

Tidspressen är också starkt märkbar för den personal som skall göra montage, samtrimning och kontroll av Servicebilen före leverans. När enheter från så många olika underleverantörer erfordras för färdigställandet av en och samma slutprodukt är givetvis risken för en leveransförsening av någon av

Provbänk, speciellt uppbyggd för provning av Servicebil 35.

enheterna mycket stor. För att då inte hela programmet skall äventyras måste det till extraordinära åtgärder i form av övertids- eller skiftarbete, och detta går givetvis värst ut över CVA:s personal, som sitter längst ut i änden på arbetskedjan och utför de avslutande arbetsmomenten. Här har emellertid personalen visat en beredvillighet, som tyder på att man inser vikten av att Servicebil 35 verkligen levereras enligt

programmet — det kan ju sedan i sin tur styra andra arbetsprogram inom flygvapnet och det inverkar givetvis även på vår beredskap.

Hur som helst är det något av en stor dag för alla dem som arbetar med detta projekt då en Servicebil 35 rullar ut för leverans. Även om det nu bara är det yttre skalet som syns för den oinvidde, så är ju tydligen också detta av ett känt och uppskattat märke.

Helitrans-ett nytt begrepp vid CVA

Det är länge sedan CVA hade eget flyg, men nu är det dags igen. Som tidigare har skymtat i dagspressen har försvaret inköpt ett antal helikoptrar i år och av dessa ska CVA tilldelas en. De är under leverans till Sverige och har satts in i utbildningen av förare och mekaniker. Efter utbildningsperioden fördelas helikoptrarna och i september torde CVA få sitt exemplar.

Det är en amerikansk helikopter av fabrikat Bell, som licenstillverkas i Italien. Beteckningen är Agusta-Bell 204 B och den är utrustad med turbojetmotor, tar 8 passagerare eller 1600 kg last och marschfarten är omkring 180 km per timme.

Vid CVA kommer helikoptern att användas för personal- och materieltransporter i samband med underhåll

Helikoptern Agusta Bell under en demonstrationstur vid CVA.

av radio- och radaranläggningar. Den personal, som har dessa arbetsuppgifter, får på så vis möjlighet att ta fälgvägen till sina jobb.

I höstas anställde CVA två flygförare. De var tidigare utbildade på flygplan J 29 och genomgår nu om skolning till helikopterflygning. Utbildningen är uppdelad i olika etapper och pågår större delen av tiden fram till juli.

Avsikten är också att CVA skall fortsätta att utveckla metoder och utrustningar för helitransporter.

Det finns nog en hel del att utföra.

Helikoptern är ju fortfarande relativt ny som färdmedel.

A. Norberg

— // —

Nytt namn på radarbaracken

Två namnförslag på Radarbaracken har lämnats in: Instrumentbaracken och Trekantsbaracken.

För all del, säger vi och väntar på flera förslag.

UHF Personalträff 10-årsjubilerar

Revyspex "Som folk är mest"

Alla skall trivas

var mottot när UHF-folket firade personalträffens 10-årsjubileum den 17 mars på Folkan. C:a 220 personer, UHF:are med maka eller make, fäst-mö eller fästman samlades i biosalongen för att avnjuta UHF:s egen revy som av alla motsågs med stora förväntningar.

Bror Möller hade dagen till ära komponerat en jubileumsmarsch som med särdeles schvung utfördes av orkestern som förutom Bror vid pianot bestod av Herman Fält (violin), Yngve Carlsson (gitarr) samt som gästmusiker Bror Sköld (trumpet). Efter marschen hälsade flygdirektör Erik Nyberg i ett kort anförande alla välkomna, särskilt de anställdas anhöriga samt den ende närvarande pensionären, Paul Eriksson. Dir. Nyberg erinrade om de föregående årens lyckade träffar samt anknöt till festens motto, "att alla ska trivas"! Därefter sjöngs allsång, en melodi välkänd för alla UHF:are CFA-visan med text av K. A. Tjellander och tonsatt av Bror Möller. Sen var det Carl-Hugos tur att beträda tiljan och med en humoristisk färgad inledning redogöra för programmet. Där sades bl. a. att telegram kommit från flera håll till revydirektionen, bl. a. från FF/DC, som gärna hade velat medverka i revyn med en egen sångkör, men man hade inte hunnit att inöva Martin Ljungs välkända "Vi ska klara av det, båd gammal å ung", en melodi som skulle vara DC:s signaturmelodi. Vidare hade Helge Andersson f. d. HC, numera Volvo omtalat att datamaskinerna "Kolle o Ada" hade många fel, just nu led de av "applikationsbesvär".

Så svävade paranta och välväxta nummerflickan Gunilla S. in på scenen, klädd i svarta nätstrumpor, frack och hög hatt, och annonserade prologen, författad och utmärkt föredragen av Bror Möller. Slutklämmen i prologen var: "Orkester! Spel upp med pukor och trumpeter, här ska Thalia dansa en stund, om än amatör uti rim och i meter, Dock med viljan och glädjen vi stå i förbund!"

Efter overtyren gick ridån upp och hela ensemblen sjöng en klämmig entrékuplett. Den gamle bekantingen Fred Hagström kom sedan med en verkligt medryckande kuplett, betitlad "Hur står det till?" och framförd i absolut professionell stil, och i denna vände han sej till en hel del kända UHF:are i salongen, främst då dir

Upp med händerna! manar Vilda Västeras vilda tjejer Gunilla Lindström, Evy Carlsson, Siv Pettersson och Gudrun Skoglund. De tre "banditerna" Fred Hagström, Carl-Hugo Dahlström och Gösta Pettersson verkar lindrigt chockade.

Foto: Reinhold Carlsson.

Nyberg, ing. Östlund och förvaltare Nilsson.

"Archimedes princip" förklarades av Olle och Calle på ett sätt som fick publiken att vrida sej av skratt. Nummerflickan Gunilla svävade sedan in och förkunnade att "toner från gamla glada tider" skulle komma, och de som kom in var "knätofsmusikanterna" Herman (fiol), Bror (dragspel), Gösta "Snickarn" (zittra), Emil (gitarr). Och dessa körde sitt program i en stil och på ett sätt som gjorde att det rök våldsamt i benen på alla åhörare. Ett nummer i toppklass! En sångsketch om Arboga-öl med flickorna samt Olle och Calle gick ut på det gamla ordspråket det kommer efter som Arboga-öl och efter kom också de båda bryggardrängarna Olle och Calle vilket livligt uppskattades. Mannarna i orkesterdiket intonade därefter "Bonanza" Cartwrightmelodien, och vad fick man se om inte fyra växta och väljungande systrar Cartwright som med vilda knallpulverskott ackompanjerade sången. Syskonen var Gunilla, Gudrun, Siv och Evy. En verklig pang-pangsak kan man säga!

Ur salens dunkel kom sedan en fotograf i basker och kulört yleschal om

halsen, framme i scenljuset kände man igen Carl-Hugo som tog bort Bror från pianot för att vara fotomedhjälpare. Dessa två "avkonterfejade" därefter en hel del bemärkta UHF:are i salongen med både välvilja samt också tillspetsade humoristiska kommentarer.

"Arboga minnenas stad, Engelbrekts och Sturarnas stad" besjöngs därefter av krinolinklädda Siv och Gudrun i en stämningsmättad och seriös sång. — "Berg Stenman", alias Carl-Hugo, företog därefter en upptäcktsfärd till ett härligt land höga (Ny) berg och djupa dalar med sköna leende (Öst)lundar. Det landet kände åhörarna med stor munterhet igen, och "Berg Stenman" har verkligen upptäckt det mesta. — Skymning på scenen, orientalisk musik, "Persisk marknad" och "Salome" omväxlande och in kom ormtjusaren Gösta "Snickarn" med ormkorg och lockpipa. Vad som lockades upp ur korgen vet vi alla, och ormtjusaren lät sig väl smaka av innehållet. Runt honom svärmade hela tiden den österländska baletten med svepande slöjor och svällande pösbyxor. Bakom den orientaliska förklädnaden gömde sig Gunilla, Gudrun, Siv, Evy, Olle och

Calle. En balett som gick in direkt hos publiken!

Olle hade inte hunnit få av sej alla trasiga slöjor förrän Fred kom in och hade med Olle en blixtrande vitsdialog i bästa proffsstil. — Nummerflickan Gunilla kom nu in med sista siffran och det var enl. programmet final, och i denna medverkade alla de duktiga UHF-amatorerna, som fick mängder av applåder från en tacksam och förtjust publik. Inte bara applåder vankades, utan även massor av blommor. Dessa utdelades av dir. Nyberg med assistans av Majvor som ju är van att röra sej i personalsammanhang. Dir. Nyberg uttalade sitt och publikens tack för vad som bjudits på scenen, och sade "att han efter varje träff sagt, att revyn kan inte bli bättre, men det blir den i alla fall nästa gång"!

Bergtrollets utsände understryker viligt detta uttalande.

— Glad i hågen strömmade därefter publiken till Rotundan, där långa bord med mat och dryck väntade. Den supé som sedan avåts, länder källarmästaren i Medåker till stor heder enligt många och samstämmiga uttryck. — Det är helt naturligt att UHF-folket körde med hålkort denna kväll, och vissa stansningar och färg på inträdesbiljetter berättigade till mat och dryck (av olika styrka och kulör). Under supén

tog skyddsingenjör Nils L. tillfället i akt och tackade på de UHF-anhörigas vägnar för inbjudan till denna charmanta fest.

Vidare medaljerades Carl-Hugo och Bror med stora vackra medaljer (att bäras i högrött band kring halsen) för sina insatser och uppofterande arbete i samband med träffen.

Rara flickor gick bland festdeltagarna och sålde lotter, och bland alla besvikna lottköpare var det bara "Jakob" (443) (vinst, en stor nalle), gästtrumpetare Sköld (badrumsvåg) och Post Johan (hink m. matvaror) som uppvisade glada nunor.

Men gladast var nog Olle V. och Carl-Hugo för slantarna som kom in i festkassan. Sven-Eriks trio spelade därefter upp till dans, och trängseln blev stor på dansgolvet. Alla fästmän och -mör, gamla och unga makar svängde sej i jazziga rytmer och stämningen steg alltmer och kön framför Pelle Sjölns stora tunna var konstant och hålkort av olika kulörer byttes mot glas med skiftande innehåll och färg.

I vimlet på dansgolvet såg den utsände bl. a. nygifta *Elsa-Maja* med make *Sixten Hjert* (hälsa till Danmark och Venezuela!), de nya UHF:arna *Seth Noren* med fru, *Elis Gustavsson* med omväxlande partner, "*Svarta*"

Jonsson med fru, *Olov Wallin*, *Gösta Sandqvist*, *Einar Berdelius*, *Roland Jonsson*, gästartist *Fred Hagström*, samt UHF: "inventarierna" "*Bryggjar-Olle*, *Oskar*, lebeman ut i fingertopparna, *Bertil Eriksson* med fru, *Signe*, välbekant för alla UHF:are, "*Värmland*", "*Dala*", *Hillestrand* som svett och lyckligt leende körde hårt hela kvällen, samt inte att förglömma *Ragnar Strindler* som i smekande tango, virvlande hambo och schottis visade att han är som en dansör av facket. Samt naturligtvis alla UHF:s vackra flickor i olika åldrar och storlekar som flitigt voro i dansstegen. — Nedrökningen av lokalen svarade "*Igelsätters-Pelle*" för med många och rykande cigarrer. — Ja musiken spelade, det dansades, svett rann och torkades, strupar läskades och tiden led (vilket ingen festdeltagare gjorde) och klockan blev snart avslutningsdags, och när alla efter sista vals kom ut i den bistra marsnatten så voro de överens om att "se detta var en riktigt fest"!

Och genom Bergtrollet framför alla deltagare ett tack till Carl-Hugo Dahlström och hans duktiga medhjälpare som burit ansvaret för denna fest och därigenom gett deltagarna ett glatt minne att ha i tankarna vid de mera grå vardagarna!

Den här bilden visar att revygänget verkligen kunde roa sin publik. I motsats till vad som varit sed vid tidigare UHF-träffar hade man nu till jubileumsträffen inbjudit också de anhöriga.

Flygdirigör Sten Svidén:

F 12 20-årsjubilerar

Historik

År 1941 beslöt Sveriges riksdag att tre nya flygflottiljer skulle sättas upp. En av dem blev F 12.

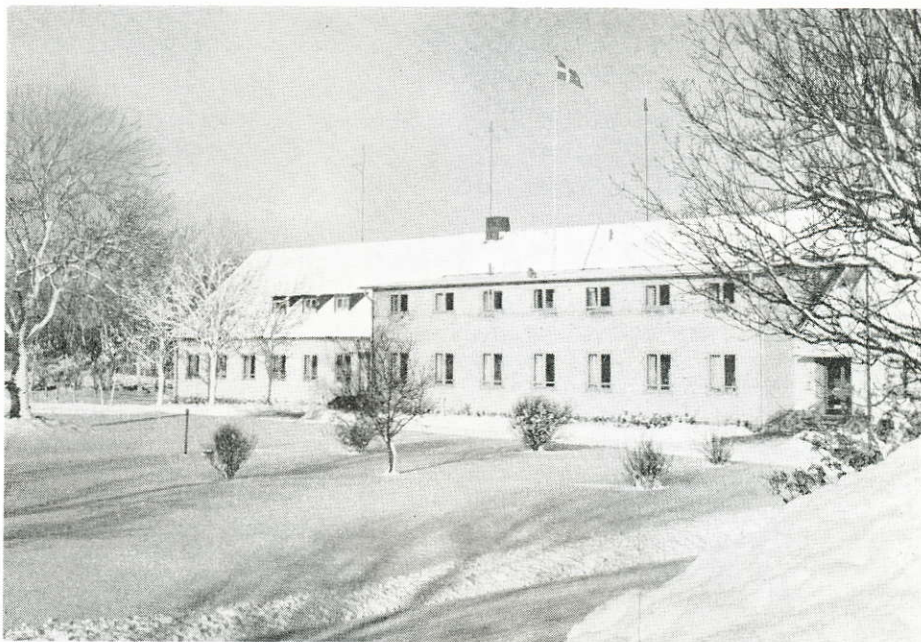
Nuvarande CVF, dåvarande kaptenen Lage Thunberg var den som rekognoscerade för flottiljen. Han fann en plats ca 4 km västnordväst Kalmar stads centrum lämplig och där inköptes Törneby herrgård av Kalmar stad, och uppbyggnaden av Kungl. Kalmar flygflottilj började.

Kalmar är ett namn som alltsom oftast dyker upp i vårt lands historia. Av traktens talrika stensättningar och andra fornminnen, varav några inom flottiljområdet, kan utläsas att här varit en kulturbygd också i förhistorisk tid. Kalmariterna lever dock inte endast på minnen från forna dagar utan har, speciellt när det gäller flyg, varit framåtsträvande. Det visas bl. a. av att stadens styrande upplät mark för flygflottiljen och att Kalmar varit föregångare när det gällt att få reguljära flygförbindelser över de relativt korta sträckorna i södra Sverige.

När det gäller upplåtelsen av mark för flottiljen har kalmariterna kanske på senare år haft anledning att ångra sig. Stadens möjligheter att expandera västerut är små medan flygbullret blivit mera märkbart. Flera röster har också under senare år höjts för att få flottiljen flyttad men här kommer å andra sidan det småländska karaktärsdraget sparsamheten in i bilden.

Man vill inte gärna mista de sköna miljoner i skatte- och andra inkomster, som flygflottiljen trots allt innebär. Ett exempel på sådan småländsk sparsamhet intill dödsförakt är den lantbrukare, som ansåg att staten måste lösa in hans egendom vid fältgränsen, därför att det var livsfarligt att bruka jorden där. Dagen efter det att köpeskillingen betalats av Kronan kom samme lantbrukare med en anhållan att i fortsättningen få arrendera jorden.

År 1943 var flottiljen mogen att ta emot sin första krigsflygplanstyp, B 17 C, ett tvåsitsigt lätt bombflygplan

F 12 kanslihus i mindre vanlig inramning. Snöslungorna i Kalmar kan få stå oanvända under vintern, men när det snöar, så snöar det ofta med besked.

helt svenskbyggt av SAAB, propellerdrivet förstas och med italiensk motor på 1020 hk. Beväpningen utgjordes av i vingarna inbygda 8 mm kulsprutor samt under vingar och kropp upphängda bomber. Några år senare tillkom också raketer. Maxhastigheten var omkring 350 km/tim.

År 1947 omändrades F 12 från lätt bombflottilj till jaktflottilj och fick fpl av typ J 21, också det helsvenskt men av mindre vanlig konstruktion — med skjutande propeller mellan två stjärtbommar. Motorn var på omkring 1500 hk, maxfarten omkring 550 km/tim och beväpningen 12,7 och 20 mm automatkanoner.

I samband med övergången till J 21 byggdes fältets första permanentbelagda bana, som blev färdig år 1948.

1952 var så jetåldern inne för F 12 del och ombeväpning skedde till J 29:an, den s. k. "Flygande tunnan". Den räknades då som ett av världens bästa jaktflygplan. Hastigheten var något över 1000 km/tim och beväpningen 20 mm automatkanoner samt jaktrakter. J 29 var helt hänvisad till start och landning på permanentad bana (bl. a. brände reastrålen sönder gräset), varför flottiljen 1953 fick sin andra startbana.

Men även ett fpl med J 29:ans prestanda blir omodernt.

1958 beslöts att F 12 skulle övergå från dagjakt till allvädersjakt. Detta

betydde även övergång till ny flygplantyp.

1959 började flottiljen tillföras SAAB-byggda, tvåsitsiga J 32 "Lansen". I och med detta inträdde ett nytt skede i flottiljens historia. J 32 skiljer sig från attackversionen A 32 främst genom en starkare motor och mer omfattande teletrustning (omkring 3 gånger så stor om antalet elektronrör jämföras). Besättningen utgörs av förare och navigatör, och beväpningen är 30 mm automatkanoner, jaktrakter och robotar. Den teletekniska utrustningen ger besättningen möjlighet att operativt använda flygplanet och dess vapen oberoende av väder och tidpunkt på dygnet.

Den första oktober 1961 överflyttades en division från F 12 för att förstärka jaktförsvaret i övre Norrland och förlades till F 21 i Luleå.

Som ett kuriosum kan nämnas att Kungl. Kalmar flygflottilj är den enda flottilj i flygvapnet, som sedan uppsättandet varit utrustad med enbart helsvenska SAAB-konstruerade och SAAB-byggda krigsflygplan.

Om man gör ett överslag hur långa flygsträckor, som F 12-flygplanen avverkat räknat i tur- och returesor jorden—månen, får man för B 17 10 st. J 21 20 st. J 29 40 st. Skall J 32 komma upp till 80 st?

Chef för Kungl. Kalmar flygflottilj var från uppsättandet fram till 1/10

1954 överste O. R. Carlgren. Sedan detta datum är överste Th. Stålhandske flottiljchef.

Flottiljens uppgifter

Det är kanske inte så ofta som man verkligen tänker igenom, vilket stort företag en flygflottilj egentligen är. Där finns restaurang, som tillagar omkring 500 portioner per måltid, hotell med omkring 400 stadigvarande nattgäster (värnpliktiga) och sängplatser till ytter-

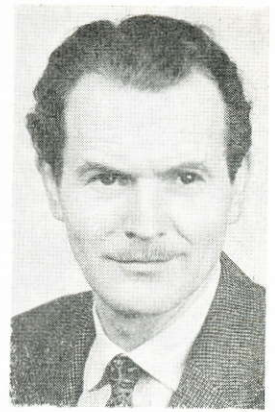
Överste Thomas Stålhandske

ligare lika många. Härtill kommer ett antal möblerade och omöblerade uthyrningslägenheter. Där finns hundratalet byggnader att underhålla, ett par tusen tunnland ängs- och skogsmark att förvalta och omkring 100 motorfordon förutom alla släpfordon. Allt detta är ändock endast den nödvändiga ramen kring flottiljens verkliga uppgift nämligen att se till att flygplan och alla övriga länkar i luftförsvarskedjan fungerar och att personal finns utbildad för sina uppgifter.

De flesta jaktflottiljer är tillika s.k. sektorflottiljer. Detta innebär att flottiljchefen där svarar för en luftförsvarssektor. För F 12 del gäller det luftförsvarssektor S 2 omfattande i stort sett Småland, Blekinge och Öland. Inom sektorn finns det personal och materiel utspridd, som, om man frånräknar flygplan, är ungefär lika omfattande, som den inom fredsflottiljområdet.

Flottiljens materielavdelning

Den del av en flottilj, som de centrala verkstäderna och UHF uteslutande har kontakt med, är materielavdelningen. Den består f. n. vid F 12 av ca 30 st tjänstemän och 50 st kollektivavtalsanställda arbetare, vartill kommer omkring 20 st flygtekniker. De senare tillhör egentligen kompanierna, men tjänstgör i perioder om 1–2 år vid materielavdelningens flygverkstad för tillsynsarbeten på fpl. m. m.

Tre av dem som brukar kontakta CVA—UHF. Fr. v. Arne Akesson, teleingenjör, Björn Wrengel, kontrollingenjör och Lars Brus, planeringsingenjör.

Det nuvarande kravet på vad våra fpl. skall kunna uträtta har gjort att de blivit alltmer komplicerade och arbetskrävande för kompanierna. Dessa fordrar fler flygtekniker liksom de bas-troppar, som skall hålla krigsflygfältens mtrl. i hög trim och beredskap. Följden är att flygteknikerna successivt kommer att tas ifrån flygverkstaden och ersättas av kollektivavtalsanställd personal.

F 12 flygverkstad har alltid haft förmånen att ha en kunnig och fast arbetarestam. Att det inte är fråga om några "hoppjerkor" visas väl bäst av att f. n. 15 st arbetare på flygverkstaden varit anställda över 10 år, 11 st 5–10 år och endast 12 st mindre än 5 år. Rörligheten har i varje fall de senare åren varit störst på el- och telesidan, men t. o. m. där har det varit möjligt att trots televisionens fram-marsch nyanställa en och annan yrkeskunnig arbetare. Orsaken till detta ur flottiljens synpunkt lyckliga förhållande

är dels att konkurrensen om el-, tele- och flygmontörspersonal varit liten i Kalmartrakten samt dels att såväl kalmariter som inflyttade kalmarbor trivs och inte gärna lämnar sin landsända. Det där med kalmarit och kalmarbo har förresten sina särskilda lagar — kalmarit är man endast av födsel, en del säger till och med att det fordras flera generationer, kalmarbo kan man däremot bli efter långvarig bosättning i Kalmar.

Företagsnämnd

Från det företagsnämndsverksamheten startade fram till 1959 utgjordes flottiljens företagsnämnd av ordförande och tre representanter från vardera företagsledningen och FCPF. Från 1959 tillkom två representanter från FCTF. Från 1961 ombildades företagsnämnden och består nu av ordförande (flottiljchefen), tre företagsledningsrepresentanter (f. n. baschef, flottiljingenjör och flottiljintendent) samt en represen-

F 12 Företagsnämnd. Fr. v. flygmontör Rosén, flygtekniker Magnusson, major Lange, kapten Assarsson, tillfällig sekreterare, verkstadsförman Carlsson, överste Stålhandske, kapten Andrén, I. flygplanmästare Kroon och flygdirektör Svidén.

Ny kontorsbarack vid UHF

UHF har under senare tid dragits med stora lokalsvårigheter och decentralisering av verksamheten har redan tidigare företagits. När för en tid sedan tillfälle gavs att överta en militärbarack, som var placerad på Järvafältet utanför Stockholm, kunde UHF införliva densamma med övriga utgårdar. Baracken som placerats inne på gården, bakom kontorsbyggnaden, har ännu ej fått sin utvändiga make-up, men kommer säkerligen att väl flyta in i omgivningen, när den färdigställts. Invändigt har ett mycket gott arbete presterats med i allmänhet ljusa och luftiga rum. Även vatten och avlopp är nu under indragning, fast man från början tänkt att utnyttja befintliga bekvämlighetsanordningar i huvudbyggnadens källarvåning.

Genom barackens tillkomst har Zakrisberg kunnat utrymmas och motordetaljens personal har nu fått bättre utrymme och kan även känna större trivsel, då ljudet från motorprovbocken ibland satte Zakrisberg i gungning. Även förrädsgrupperingsdetaljen har flyttats och även de har tjänat på bytet.

Ännu står några rum tomma, men det dröjer säkert ej länge förrän planeringen fyllt även dessa utrymmen.

I huvudbyggnaden har nu "materieljagarna" fått större utrymme och det var behövt, så trångt som de hade tidigare. Även inköpsavdelningen har fått ett par rum för dem som handhar utländska inköp.

Nu återstår att ge baracken ett officiellt namn för det namn den går under i dag kanske ej är så lämpligt.

C-H.

Kurs i arbetsledning

Under veckan 9-13 april hade FF/UH anordnat en kurs i arbetsledning med deltagare från UH underställda byråer och från CV.

Kursen hade förlagts till en herrgård utanför Enköping, som heter Friberg, och som tidigare varit ämbetsäte för kungliga högheter, enligt ortsbefolkningen. Herrgården med dess båda flyglar var synnerligen lämpad för ovanstående kurs, då inget oroande fanns på flera mils omkrets. Vi voro hänvisade till våra rum och läxläsning, i form av Hermodsbrev, under kvällarna. Såväl radio som TV saknades, åtminstone för oss gäster.

Kursen var väl planerad från UHC och utmärkta föredragshållare gjorde sitt till att hålla intresset på toppunkten. Deltagarna voro indelade i grupper, som var och en fick sig uppgifter förelagda att såväl muntligt som skriftligt redogöra för. Det blev långa och många gånger heta diskussioner i grupperna, innan man enades om ett godtagbart svar.

Men en vecka gick fort och när man skildes var det med en känsla av vemod med tanke på hur nära man lärt känna varandra under det lagarbete som förekommit.

Denna kurs skulle många av oss ha både glädje och nytta av att få gå igenom.

Några av de nyinflyttade. Överst i bildraden Valter Saul, därunder Henry Söneby och nederst Marianne Pettersson och Carl-Hugo Dahlström. CVA-foto Rune Larsson.

tant från vardera officerare, underofficerare, underbefäl, FCTF och FCPF. Nämndsammanträden hålls en gång i kvartalet samt något enstaka extra sammanträde. Några sammanträden har förlagts i samband med studiebesök. Under årens lopp har sålunda besök gjorts vid ett antal industrier i Kalmar, vid pappersmassfabriken i Mönsterås, vid Marinverkstäderna i Karlskrona och vid en av flottiljens anläggningar på annan plats inom sektor S2. Återbesök har sedan erhållits från besökta industrier. Några allvarliga kontroverser har ej förekommit mellan arbetsledning och arbetstagare utan de soliga leenden, som nämnddeltagarna visar på gruppafotot, har i allmänhet bibehållits runt sammanträdesbordet.

Flottiljens första krigsflygplantyp, B 17C, var ett tvåsitsigt lätt bombflygplan, helt svensktbyggt av SAAB.

Knaslund och Knislund "inspekterar"

"Herr Knaslund gjorde på fredagen ett besök hos ett repförband i Dalarna, berättar ST 10/3 och fick, enligt tidningen, svar på alla frågor". (Ur Dagens Klipp den 12/3).

Herr Knaslund, som ibland även kallas Knislund, har en ovanlig förmåga att få reda på mycket, då han besöker förband, övningar, förråd och verkstäder. Ofta har de båda herrarna sällskap och då stiger säkerheten hos dem betydligt.

Här ett par exempel på deras förmåga

a) Herrarna uppsökte vid ett förband en förvaltare, som utan att kontrollera identitet och behörighet visade dem omkring i ett centralt intendentförråd. Under en halvtimmes tid gick de i förvaltarens sällskap omkring i förrådet, varvid denne uttömmande redogjorde för mängden av livsmedel i lager, organisation, emottagning och utsändning av livsmedel m. m. Kontrollanterna erhöles vidare upplysning om var övriga centralförråd voro belägna, vilka förband som försågs med livsmedel från det inspekterade förrådet samt att detta förråd vid skärpt läge skulle decentraliseras till vissa angivna platser.

b) Kontrollanterna uppsökte ett mobiliseringsförråd. De framförde sitt ärende till förrådsförvaltare A: "att göra en besiktning av förråden" och uppgav sig vara kaptener från marinstaben. Utan att kontrollera deras identitet och behörighet medföljde han kontrollanterna till ett förråd med minor. A berättade under besiktningens gång hur många minor av olika slag som förvarades där samt visade i ett annat förråd hur tändmedlen var uppbyggda. Därefter åkte han i kontrollanternas bil (med civilt registreringsnummer) till ett specialammunitionsförråd, där han redogjorde för ammunitionens uppläggning, antal m. m.

c) Kontrollanterna gick in i signalförrådet och föreställde sig för förrådsman A som herrar Knaslund och Knislund, vilka på uppdrag av riksbrandinspektören skulle inspektera brandskyddet vid staben. A uppgav, att de i så fall fick vända sig till förvaltaren, när han var förbjuden att släppa in

någon obekant i förrådet utan förvaltarens tillstånd. En av kontrollanterna förklarade då, att det gällde en flygande inspektion och att ingen på staben fick i förväg orienteras om besöket. Efter en stunds diskussion bad A få se på indentitetskorten, varvid kontrollanterna visade upp grovt förfalskade och föråldrade passerkort, på vilka bl. a. stod angivet, att de ägde tillträde till alla militära anläggningar i riket (utom Halland på 30 år). A hade intet att erinra mot passerkortet och inspektionen började. Härvid berättade A, att i förrådet förvarades bl. a. 6 elektricitetsverk, ett antal radiostationer och ackumulatorer. "Men vi har ju mer signalmaterial i fältförråden", tillade han. Medan A och den ena kontrollanten samtalande i ett rum, lade den andra kontrollanten beslag på viss materiel i ett annat rum.

Sedan detta förråd inspekterats, frågade A om kontrollanterna även önskade se tygförråden. Sedan en av kontrollanterna förklarat, att inspektionen gällde alla förråd, hämtade A nycklarna till vapenförrådet, där inspektionen fortsattes. Han uppgav därvid, att i förrådet förvarades vapen (pist, k-pist, g, ag och kg) för omkring två kompanier, samt ett 20-tal ksp m/36. Under tiden som A samtalande med en av kontrollanterna lade den andra kontrollanten beslag på en pistol.

d) Kontrollanterna uppsökte kasernförvaltare A, föreställde sig som ingenjörerna Knislund och Knaslund, samt uppgav att de på uppdrag av riksbrandinspektören skulle inspektera förbandets brandmateriel. A försåg sig med nycklar och medföljde kontrollanterna till sprutboden. Då A fann, att nyckeln icke passade, slog han ut glasrutan till nyckelskåpet och använde sig av däri förvarad reservnyckel. Sedan sprutboden inspekterats utpasserade kontrollanterna i A:s sällskap genom grinden vid motorverkstaden. På väg dit bad A att "för ordningens skull" få se indentitetskorten, varvid kontrollanterna visade sina falska föråldrade passerkort. A hade glömt glasögonen på exp., varför han efter en hastig blick på korten och med orden "de är väl riktiga!" lämnade dem tillbaka.

Som synes har dessa båda herrar en särdeles god förmåga att uppträda trovärdigt och motparten låter sig mycket lätt duperas.

"Men mej ska de inte lura" har många sagt innan de åkt dit!

För någon tid sedan mottog några personer vid CVA en skrivelse från en utländsk firma på dess eget språk. Fritt översatt börjar skrivelsen så här: "Bäste läsare. Vi vill ge Er ett exemplar av vår världsomspännande "1962

Många nyfikna frågor inte, de bara lyssnar.

— — — — —" utan kostnad, om Ni i gengäld gör oss en liten tjänst".

Tjänsten skulle vara att överlämna namn och adress på minst 10 personer — ingenjörer, militärer m. fl. som speciellt sysslar med flyg och robotar.

Vad kan ligga bakom en sådan sak? Propaganda naturligtvis. — Men vi erinrar oss från byråinspektör Perssons föredrag i vinter att det mycket väl kan vara andra och allvarliga skäl till ett sådant här förfaringsätt, och det torde knappast stå i överensstämmelse med vår tystnadsplikt att tillmötesgå firmans önskemål.

G. Tallqvist.

—//—

Ur brevkörden:

Till "Bergtrollet" Eklöf

Det värsta jag vet (näst sillbullar) är publicitet. Men det kan ändå inte hjälpas att varje gång Bergtrollet kommer så kastar jag ett s. k. förstulet öga på dom där spalterna "10 år vid UHF", "UR-CVA:are" o. s. v. Men ack nej! Jag har kastat mitt öga förgäves — och med nedkämpade gråtkonvulsioner har jag återgått till plikten och arbetet.

Bäste Bror. Tänk om jag nu i alla fall skulle slänga en liten krok och tala om att jag anställdes vid CVA i maj 1945.

Publicerar Du det här, så må dom Dahlska trollen vid Zakrisberg ta' Dej!

Vänligen
Gunnar Hjort
UHF.

Gunnar

Jag tar risken!

Vänligen
"Bergtrollet" Eklöf

Samövning

Till samlingsplatsen kom endast ett fåtal driftvärnsmän, därför förstärktes driftvärnet med Arboga och Strömsholms fb.

Vår uppgift var att återtaga eller störa driften i den av fienden tagna verkstaden (Arboga stads nya vattenverk). Spaning utsändes för att ta reda på posteringar styrka och beväpning. Patrullerna återkom med mycket goda uppgifter så att chefen kunde utarbeta en anfallsplan. Under spaningsuppdraget hade vår gode och alltid hjälpsamme Ture Nyrén tillsammans med Emil kokat varm dryck i det av Tage Wallqvist tillverkade kokkärlet.

Verkstaden anfölls från två håll. Anker Hulting, Arne Olsson och Erik Isaksson fick starta i god tid för att göra en stor omfattning och anfälla i ryggen. Framryckningen till verkstaden gick efter beräkning, halva styrkan hade ålat sig under staketet, innan den fientliga posten hade upptäckt något. Vi tyckte att allt gått efter beräkning och kände oss mycket belåtna, när signalen eld upphör kom.

Diskussionsafton

Ett meddelande sändes ut till samtliga driftvärnsmän att möta upp i Arboga Skyttegilles paviljong för att diskutera det dåliga deltagandet vid övningarna.

Anslutningen var mycket stor och många goda förslag kom fram under kvällen.

Några utdrag ur protokollet.

Lördagar ej lämpliga, då familjen önskar att pappa är hemma.

Driftvärnsrekryterna har kommit upp i den åldern att flickor och dans hägrade på lördagskvällarna.

Många deltog i kvällskurser och lördagen var den kväll de var lediga och då ville de vara hemma.

Övningskvällar: Tisdagar och torsdagar.

De äldre driftvärnsmännen önskade lämplig tjänst enär syn och fysik ej tillät hårdare övningar. De önskade kvarstå, ty intresset finns.

Film och bildband om moderna vapen och instruktionsfilmer.

Om stora övningar på arbetstid med larm i bostaden.

Att anslagstavlor om kompaniorder fanns på flera ställen.

Att försöka hjälpas åt att värva nya medlemmar.

Kvällen avslutades med en förevisningsövning av driftvärnsrekryterna.

FV vinterkurs i Stagården

Av flygledningens driftvärn inbjöds CVA och UHF driftvärn att delta med 5 man. Stagården ligger ca 3 km utanför Bollnäs och ägs av fo 21 i Gävle. Fo svarade även för sängutrustning och övningsmaterial.

Rustmästare Hagberg från fo 21 tjänstgjorde som instruktör och materialredogörare. Hans varma, renhuds-fodrade pälsar prisades högt när vi gick till matsalen på morgonen och termometern visade på minus 30 grader.

Övningarna omfattade: Vapenkänedom, karta och kompass, stridsövningar, skidteknik samt fysisk träning. Några dagar användes till långa skid-turer i den vackra terrängen omkring lägerplatsen. De som var otränade hade ont i både armar och ben, när de kom till förläggningen på kvällen. Varje dag avslutades med ett härligt bastubad. Under kursen anordnades även provtagning för skidskyttemärket som omfattade: Skidlöpning 2x3 km samt skjutning med gevär eller k-pist. I denna gren segrade vår Bror Karlsson på 37 poäng och erhöll därmed guldmärket. På andra plats kom Montgomery FLdv 40 poäng och även han på guldtid. Sedan kom kursens äldsta deltagare, Carl Broman, UHF, på 43 poäng. UHF:s båda deltagare höll sig väl framme ty på 4:de plats kom Birger Lind. I mitten på prislistan hamnade Kennet Philipsson och Bertil Blomqvist. Kursen avslutades med fälttävlan som omfattade: Skidåkning, kartläsning, skjutning på fyra stationer, kokning av vatten samt vapenkänedom. I denna gren belade CVA—UHF de 4 första platserna. 1) Bertil Blomqvist. 2) Bror Karlsson. 3) Carl Broman. 4) Birger Lind.

Kvällen avslutades med kaffe tillsammans med lottorna, som under den gångna veckan försett oss med tre härliga måltider per dag.

De fem driftvärnsmännen från Arboga framförde sitt tack till flygledningens driftvärn för att de fått delta i den givande kursen och fått knyta nya förbindelser med kamrater från annan ort.

Larmövning

Någon veckodag före semestern kommer en larmövning att anordnas under arbetstid. Under dagen kommer driftvärnet att få lösa olika övningsuppgifter.

Välkommen i driftvärnet, önskar er

Bertil Blomqvist

En galosch kan bli tre

Tor André och Nils Åkerblom föredades tillsammans till sta'n. En kväll i vintras, när det var bra kallt. André kom hem, satte sig till bords, åt och steg upp från bordet. Han upptäckte då att han hade en galosch på den ena foten och på den andra ingen. Han hade endast sett den sistnämnda, när han satte sig till bords (detta sagt för att ingen skall tro, att André sitter med galoscherna på sig, när han äter). Nåväl, tänkte André, den andra galoschen är väl kvar på jobbet.

Morgonen grydde och André for till CVA. Där placerade han sin enstaka galosch på vanlig plats. Han frågade Ignell, om hon sett hans galosch. Lilly letade. Nix, galoschen fanns inte. Jo, den fanns. Nils Åkerblom hade den, men spjuvern höll tyst. När Åkerblom kom ut på morgonen, såg han en ensam galosch stå på gångbanan och småfrysa i snön. Aj, tänkte Åkerblom, det är Tors galosch. Han tog den med till CVA. Strax före lunch ställde han ut den bredvid den enstaka galoschen.

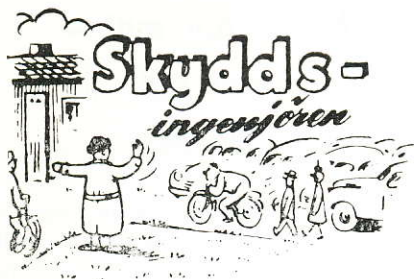
En galosch hade plötsligt blivit tre.

Men han nöjde sig inte därmed. Han hade märkt en av sina egna galoscher, som var ytterst lika Andréns, med dennes initialer och så ställde han också sin galosch bredvid de båda andra. Där stod nu tre galoscher. Försök nu föreställa er den glädje Åkerblom kände, när han såg André fundera över hur han kunde vara ägare till tre galoscher, när han nyss bara hade en.

— // —

Ett litet bo...

Britt-Marie Thörnqvist kan berätta hur det känns att plötsligt upptäcka, att man sitter och skriver på en maskin med ett rättbo, vari befinner sig alldeles levande rättor. Sânt händer i Radarbaracken. Den har ju en viss anknytning till rättor. Vi minns väl den fantastiska historien om Rune Erlandssons anskaffningsanmodan med begäran om inköp av 1 st. Huskatt.

Livligt på skyddsmöte

Årets skyddsombudsträff var anordnad på Folkets Hus Rotunda fredagen den 6 april. Av de c:a 70-talet inbjudna från CVA och UHF mötte 51 upp vilket må betraktas som synnerligen god anslutning, när man betänker att vi kommit fram till de arbetsfria lördagarna.

Efter ett kort hälsningsanförande med orientering om kvällens program började en filmföreläsning där CVA-filmen "Underhållstjänsten provar helikoptern" fick utgöra inledningen. Därefter följde "Inblåsningstekniken vid konstgjord andning" och som avslutning en film om hur man undviker muskelsträckningar. Filmerna som syftade till att ge deltagarna både underhållning och information tycktes också ha fyllt denna uppgift.

En nyhet för året var en tävling utan priser, där deltagarna hade att rätt besvara tolv skyddsfrågor, resp. med tre alternativ enl. tips-metoden. Resultatet visade ett förvånansvärt stort kunnande, där över hälften av deltagarna nådde mellan 12 och 9 rätt.

Under tiden i tipstävlingens slutskede bars en jättestor smörgåsbricka in till det dukade the- och pilsnerbordet varefter det var dags att sörja för att även kroppen fick sitt.

Sedan den värsta hungern var stillad var det tid att släppa loss den utlovade diskussionen "fritt ur hjärtat". Att rättvist kunna återge det som här fram-sades skulle säkerligen kräva mer än halva tidningens utrymme varför jag vill inskränka till att beröra några av huvudfrågorna. Premierringen för olycksfallsfria dagar konstaterades vara en i högsta grad orättvis form, så som den hittills tillämpats vid CVA. Efter att olika lösningar diskuterats och det redogjorts för de former av tävlan man inom skyddskommittéerna tänkt sig och där det i första hand siktas på individens skolning och förkovran i skyddstänkandet uppkom frågan om premierring över huvudtaget och om dess berättigande. Allmänt syntes den uppfattningen råda att den bästa premierringen är att få vara frisk och oskadd och att detta för alla bör vara det väsentligaste.

Ventilationen i bergverkstaden var nästa stora fråga och här fick vännen Hedlund många tillfällen att ge besked om vad som hänt hittills och vad som är att vänta. Målar-Gösta framförde några försynna erinringar om de svårigheter man haft i målarverkstaden och undrade bl. a. "vem i helskotta som stängde luckan". Sedan Hedlund torkat (skratt)-tårarna ur ögonen var han beredd att svara även på detta. Överingenjör L. H. Larsson gav företagsledningens syn på de problem som berörts och framhöll också de åtgärder som från CVA sida vidtagits för att påskynda de förbättringar som här voro önskvärda.

Mycket var att diskutera, många voro inläggen och tonen hos samtliga frisk och öppen. Men tiden gick. Klockan började nalkas 24.00 och det var dags att söka vila.

Överingenjör Larsson uttalade med hänvisning till den snabba utveckling inom arbetslivet, som vi dagligen bevittna och som gör, att det som i går kanske var tjatigt och oväsentligt i dag är en realitet, både sin förvåning och tillfredsställelse över det uppoffrande intresse man inom skyddsombudskåren visar i sin dagliga gärning. Gav också uttryck för sin glädje åt de friska synpunkter som under kvällen framkommit och den vilja till samarbete som visats och som betyder så mycket för ett effektivt skyddsarbete.

Ingvar Johansson uttalade deltagarnas tack för en trevlig intressant samvaro i ett spirituellt anförande.

Janne Andersson tackade på arrangörens vägnar de deltagande för uppoffringen att på fritid så mangrant infinna sig.

Målar-Gösta fick sista ordet, när han med gitarren i knät sjöng en vemodig visa om änkan efter hembrännaren. Inget öga var torrt.

Alla var belättna när de sista gick hem kl. 00.15.

— // —

Fyrtiotvå

Fyrtiotvå minuter till lunch. Rör på påkarna, annars kommer du sist i kön. Skärp dej, ty nu är du i Bergsinfarten. Se upp för Hahne på trucken! Manglad till pannkaka, nej fy sjutton. Pannkaka är egentligen inge vidare käk. Nej stopp där, stick snabbt till vänster, där kommer Kühne med paketbilen. Oj, där trasslade jag in mej i en backande lastbil. Tjo-o-o, vad var det där som viftade förbi. Jaså, en paketykel. Kanske man skulle försöka smila lite. "Ur-säkra, Herr Truck, jag är så förbaskat

Flera fadderbarn vid CVA

I förra numret av Bergtrollet berättades om hur några avdelningar på CVA enats om att ta fadderbarn och notisen avslutades med en uppmaning till andra avdelningar att följa det lofvärda exemplet. Från avdelning 970 rapporteras nu, att man där tagit fasta på denna maning. Sedan ett par månader tillbaka har nämligen personalen på inköpskontoret åtagit sig fadderskap för en fyraårig österrikisk pojke vid namn Mariano Stellner, vilken vårdas av sin mormor, som emellertid lever under ytterst knappa ekonomiska förhållanden. Enligt det meddelande som ingått från Rädda Barnens ordförande, fru Margit Levinson, har pojken mormor en inkomst av c:a 47 sv. kronor per månad, varjämte hon från en styvson får en del hjälp. Hennes tillgångar har emellertid ej varit tillräckliga för att kunna skaffa Mariano ens det nödvändiga i t. ex. klädväg, och fru Levinson försäkrar att fadderskapet blir till verklig välsignelse.

Samtidigt har avdelningen två matfadderbarn bland de algeriska flyktingarna. Initiativtagare till denna verksamhet på avdelningen är Birgitta Engström, och anslutningen från personalen är hundraprocentig. Hundraprocentig är också glädjen hos alla på avd. 970 över att få stödja detta behjärtansvärda ändamål.

K.-A. Tjellander.

hungrig. Kunde jag kanske få smygga mej fram, så jag kommer ut i friska luften. Jag känner mej så kurrig i magen". Tänk, han släppte förbi mej. Rör på påkarna. Fyrtiotvå minuter till lunch.

Trettio två.

— // —

Bergtrollet kilade ner till Martin Eriksson i Bergtrollet och visade honom raderna från "Trettio två".

— Ja, jag håller med om att det är trångt och besvärligt. Men vad som retar mig är att det finns dom som säger, att det är tur att det inte händer några olycksfall. Det är inte tur. Om man visste hur rädda vi är, vi som kör truckarna, när rasterna pågår. Vi måste alltid se upp, men då är vi på hjälpenn.

Men så kan jag berätta, att företagsledningen är väl medveten om detta problem och att det arbetas på förslag om förbättringar. Så det kommer kanske en dag, då "Trettio två" och alla andra kan vandra lugnt till lunch utan att trängas med oss, som lossar och lastar i Bergsinfarten.

Sade Martin.

ELEVHEMMET

Werner lägger av

Föreståndaren för Elevhemmet i Ekbacken har sagt att han "lägger av" den 1 juli i år. Otroligt, har man tänkt. Werner och Elevhemmet har man vant sig att betrakta som en enhet. Men nu är det dock så och av den anledningen kilade Bergtrollet över från Ekbacken 2 till Ekbacken 8, där husmor Tekla bjöd på kaffe i aftonskymningen. Werner småskrattar som vanligt, när vi skakar hand, och han hör mitt ärende. Visst vill han berätta om åren som föreståndare för Elevhemmet.

— Jag började här den 16 augusti 1949 och redan dagen därpå hade vi det första samkvämet, ty då var det Werner.

— Hoppas, att Werner Larsson följer upp den här klassen, sa Tunås, när det sedan blev invigning, påminde husmor.

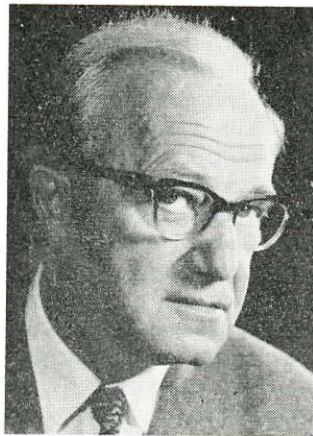
— Och nu har det gått 13 år, fortsatte Werner.

— Jag tog det inte riktigt på allvar att jag skulle stanna, men det dröjde inte så länge, förrän jag var säker på att det var mitt kall. Visst har det kanske varit ett hårt jobb att ha ansvar för andras barn — man måste kunna se föräldrarna i ögonen. Besväriligast har det varit, att man ibland tyckt, att man inte haft förmåga att ge, vad man borde ha givit. Men alla dessa tankar har varit som bortblåsta, när man känt den goda, fina andan — den där osynliga kraften, som alltid måste finnas för att man skall lyckas.

Roligt har det varit, när en pojke som bött här, kommit och hälsat på. Kontakten som man då fått. Handslaget fast och blicken ljus. Vi skrattar båda åt händelser, som inträffat *då* och *då*. Roligt har det också varit att gå på bröllop, där forna elever ställt upp som brudgum. Och jag har varit på många sådana.

Mina samlade erfarenheter säger mig, att man måste tro på pojkarna även om man någon gång blir uppkörd. Det är värt att tro på dem.

Men en sak är säker. Utan husmor som god partner skulle det aldrig ha gått. Vi har haft bra personal och goda vänner och dessutom fantastiskt goda

Werner Larsson.

kontakter med CVA. Med S i spetsen för en rad av många andra. Alltid hjälpsamma och hyggliga. — Pojkarna har nog haft bra roligt många gånger, säger Werner till sist och skrattar, när han berättar episoden om morgonväckningen.

Innan man fick centralväckning, skedde väckningen mera handgripligt. Ett biträde vandrade runt och såg till att pojkarna vaknade. En morgon vaknade en av pojkarna, som vi kan kalla Erik, före väckningen. Han såg sin kamrat ligga utan en tråd på kroppen, precis så som Vår Herre skapat honom. Han kröp ner och låtsades sova, tills biträdet skulle komma in för att väcka. Han såg, hur hon ett ögonblick stirrade på den nakna kamraten och så skrek hon till så mycket hon orkade: "Erik, är du vaken!". Därefter störtade hon på dörren.

Werner Larsson har under årens lopp sett mer än tvåhundra pojkar som sina skyddslingar vid Elevhemmet. Det har varit naturligt för honom att vara du och kamrat med dem, men samtidigt en respekterad ledare. Dessa svåröfrenliga egenskaper — kamrat och ledare — har Werner Larsson på ett alldeles speciellt sätt lyckats förena. Det "Wernerska" sättet. Svårt att förklara, men ändock fullständigt klart för hans omgivning och närmare vänner.

Vi i Ekbacken, som under dessa år levtt så nära Elevhemmet, förstår mer väl, att det till stor del är Werner Larssons förtjänst, att vi knappast lagt märke till Elevhemmets existens. Visst minns vi tiden, då nästan alla elever hade stora knarrar. Men vi minns också, att det fanns pojkar, som slog av motorn och tyst rullade genom Ekbacken, när de kom hem på sena kvällen. Det har också varit trivsamt för oss att se dessa trevliga och hyggliga grabbar växa upp i "Wernersk" anda. Det är helt naturligt, att vi kommer att sakna Werner Larsson och hans Vespa. Men det är inte bara vi i Ekbacken, som kommer att sakna honom. Werner har under alla åren här i Arboga

Något om mat — mer om Werner

Det är ju inte så många dagar sedan vi såg vinterns sista snö smälta bort. Ett litet reportage från en julhändelse bör väl därför inte betraktas alltför inaktuell. Det började med marschaller — flammande eld i mörk vinternatt — utanför Elevhemmet i Ekbacken. Det fortsatte med julljus kring väggar och på bord, med julbollar på TV-apparaten, med doft från köket av härlig julmat. Var så god och tag plats vid bordet!

Skinkan smakar bra, syltan är utmärkt och köttbullarna perfekta. Föreståndaren för Elevhemmet Werner Larsson tuggar ibland sakta och ökar då och då tuggtempot. Han matchar sitt välkomsttal.

— Både husmor och jag är glada, att vi har kommit till jultiden. Jag säger bara välkommen herr styresman, mina damer och herrar och mina kära barn.

Så tittar Werner ut över den långa salen, där ingen har mer armbågsrum, än han absolut behöver.

— Vi har elva elever i ett annat rum. När får vi ett nytt elevhem? Ingen kände sig manad att svara i detta ögonblick. Julkorv och delikata omeletter fångade helt intresset.

Ursäkta mig ett ögonblick, kära läsare. Jag måste ut i köket och dämpa den där sugande känslan i magen.

Under tiden kan ni i väntan på lutfisken sjunga allsång med Werner. Han slår sig ned vid pianot och ser lika glad ut bakifrån. Det blir en stämmingslyftning modell Werner. Så kommer de elva från det andra rummet in. Det är "nollornas gosskör" som sjunger "Räven raskar över isen". De gör den enkla melodien till en musikalisk upplevelse.

varit en stor tillgång för de ideella föreningarna. Ofta har han anlitats som lekledare och allsångsledare.

Några data. Werner Larsson anställdes i Flygvapnet 1/6 1945, då vid FFVS. Han kom därifrån till CVA och fick anställningsnummer 96. Han arbetade då på personalavdelningen.

Framtiden. Werner säger, att sysslöshet är inget roligt. Därför kommer han säkerligen att vara verksam på ett eller annat sätt, trots att han "lagt av". Men han har inga planer, som tagit fast form. Säkert är dock, att han aldrig helt släpper tankarna på Elevhemmet i Ekbacken.

Old Jim.

Lutfisken och risgrynsgröten är också en upplevelse. Egentligen två. Ingen av dem har någon större lust att maka åt sig och ge plats åt kaffet och tårnan.

Julkappsbyte hör till traditionen, men nu är det annorlunda. Werner står själv för julklapparna. Han förklarade detta med en överraskande upplösning.

— Eftersom jag åt min sista julgröt här, så vill jag skänka bort en bil till någon. Jag vet inte vem som får den.

Så delade Werner ut en lott i KFUM-lotteriet till var och en.

Eleverna Eie Gillheim tog till orda. Han tackade på pojknarnas vägnar för maten, men han hade mer på hjärtat.

— Vi tackar Werner och husmor och flickorna för allt vad ni utträttat för oss under det gångna året. Vi har några blommor, men de räcker inte till för att tolka vår tacksamhet. De räcker bara till ett litet tack från oss pojkar.

För KFUM talade Thunås. Han vänder sig med ett tack till dem som bar ansvaret för elevhemmet och uttalade till sist den förhoppningen att den 13-14-åriga drömmen om ett nytt elevhem nu skall förverkligas.

Styresman Högfeldt önskade god jul och gott nytt år och fastslog, att det är feststämningen ute vid elevhemmet, som vi alla längtade efter. Han tackade för den fina julklappen och avgav ett löfte.

— Om jag vinner någon bil, så får du Werner min gamla.

Styresmannen avslutade med att utbringa ett kraftigt besvarat leve för elevhemspersonalen.

—//—

Kamratträff

En kamratträff för eleverna vid CVA yrkesskola i årskullarna 1946 t. o. m. 1959 kommer att äga rum den 18 maj. Bakom idén står en del tidigare elever i yrkesskolan, bland dem Lenart Ekström, Lars-Olov Jansson och Bosse Engdahl. Ett upprop har sänts ut med maning till uppslutning. Programmet omfattar en hel dag. Man börjar med samling vid CVA, där styresman Anders Högfeldt informerar om dagens CVA. Efter lunch på Elevhemmet i Ekbacken blir det rundvandring inom CVA med f. d. lärlingar som ciceroner. Man avslutar med middag på CVA-mässen, där det också blir en del underhållning. Företagsledningen har ställt sig bakom denna kamratträff, som också har stöd av FCPF och FCTF.

Om elevträffen omfattas med intresse har man tänkt sig att låta den återkomma vart fjärde år.

— // —

En tvåtimmarsresa från Arlanda

En liten resa till utlandet på några dagar är både avkoppling och inspirerande. I fyra dagar har jag haft förmånen, att som IBM:s gäst vistas på deras European Education Centre i Blaricum, några mil utanför Amsterdam. Förutom att jag bjöds på kulinariska godheter i utsökt miljö, fick jag höra ett flertal föredrag om hur ledande industrier i Europa har tillämpat IBM:s datamaskiners möjligheter på olika sätt. Föredragen hölls på engelska, franska, italienska eller tyska men varje konferensdeltagare kunde genom en egen liten mottagare med hörlurar koppla in på det språk som passade. Skickliga översättare följde föredragshållaren med endast något ords eftersläpning.

Genom föredragen fick man reda

på, om man inte hade det innan, vilka oerhörda möjligheter, rätt utnyttjade, datasystemet kan ge.

Att IBM är stort, men att de bl. a. sysselsätter ca 1.200 forskare i världens f. n. modernaste elektroniklaboratorium, det visste jag inte förut.

Vi var ca 25 deltagare, representerande nästan alla länder i Västeuropa. Kamratskapet var det bästa tänkbara, även om samtalet mellan italienarna och mig mest bestod av gester och leenden.

I Holland har jag varit förut, men aldrig fått se de omtalade tulpanerna. Det fick jag inte nu heller, men på flygplatsen köpte jag ett fång till min fru, så det blev ändå litet "tulpaner från Amsterdam".

Ah.

Ordet fritt

Vi har hört berättas om en intressant film, som visades vid CVA i samband med ett säkerhetsföredrag. Ingen kollektiv driftvärnspersonal fick se den. Varför inte?

Kollektiv driftvärnare.

Säkerhetschefen svarar

Det hade varit önskvärt att återropa de föredrag med filmförevisning kunnat hållas för all personal vid CVA och UHF. Detta var emellertid av praktiska skäl icke möjligt, det fick därför begränsas till i huvudsak den personal som i arbetet har att syssla med hemliga handlingar och hemlig materiel. Alla personalkategorier var dock representerade på så sätt att styrelserna för FCPF och FCTF samt ledamöterna i företagsnämnden och skyddskommittén var närvarande.

G. T.

—//—

Titelraseri och titelmisbruk

Bruket med titlar har i vårt demokratiska samhälle alltmer kommit på avskrivning. Det är därför med en viss förvåning som man vid studium av den nya telefonkatalogen för CVA—UHF finner att varje anställd, som medtagits i katalogen, nogsamt försetts med tjänstetitel. Den vanligaste tjänstetiteln är ingenjör. Cirka 260 (!) anställda har tilldelats denna titel och ca 80 titeln driftsingenjör. Detta titelraseri framstår i ännu olustigare dager, då det är allmänt bekant att endast en mindre del av dessa så kallade "ingenjörer" verkligen har avlagt en statlig legaliserad ingenjörsexamen vid teknisk högskola eller högre tekniskt läroverk.

N.

Andrén kommenterar

Från 1 juli 1961 ersattes tjänstebemärkningarna ingenjörbiträde, bitr. ingenjör och ingenjör i lönegraderna 12, 13 och 15 med "ingenjör i högst 15".

Det är praktiskt att i telefonkatalogen ange de i vår personalförteckning fastställda tjänstebemärkningarna, vilka antyda vederbörande tjänstemans arbetsområde. Med "titelraseri" har detta intet att skaffa.

Sedan är det en helt annan sak, att en del tjänstebemärkingar icke är helt tillfredsställande utformade. Här är fältet fritt för var och en att föreslå något bättre. Kanalen till civildepartementet är den fackliga organisationen. Jag har dock en känsla av att denna mera tänker på lönegrader än tjänstebemärkingar. Och det gör den rätt i.

Arboga den 7 april 1962

Tor Andrén

— // —

Dom åker Vasaloppet

Tjala, Folkesson och Stickan Pettersson har slagit vad, att dom skall åka Vasaloppet nästa år. Det blir firmakörning. Arboga Öl. Det kommer ju efter.

— // —

Avlyssnat på UHF kundtjänst

— Hur har du det, Jonsson.

— Det är lite tjatigt. Bara franska motstånd. Det står OAS på dem.

— // —

Hjorthagen

Det är Thure Hjort som planerar plåt detaljerna på den nyuppförda läktaren i P-tunneln. Snabbt och fyndigt döptes läktaren till "Hjorthagen".

Från Personal om personal

In memoriam

Instrumentmakare Rune Mellberg avled den 16 december 1961 på Köpings lasarett, 37 år gammal. Dödsbudet väckte förstämning bland arbetskamraterna vid CVA. Endast ett par månader tidigare hade Mellberg, som var en av de drivande krafterna i IFFA, bl. a. med framgång deltagit i tävlingar i varpakastning.

Den 6 november kom Rune Mellberg till CVA. Innan dess hade han arbetat vid olika företag på Västkusten. Han gjorde sig känd som en trevlig och uppriktigt kamrat, som hade många strängar på sin lyra. Vid sidan om

Rune Mellberg

idrotten hyste han bl. a. stort intresse för musik och teckning.

Rune Mellberg var född i Vallda församling i Hallands län.

UHF-pensionär

Förrådsman Paul Eriksson vid UHF, vanligen kallad "Fiskaren" avgick med pension den 31 dec. 1961. Eriksson anställdes vid UHF den 5 dec. 1949 och hade drygt 12 års tjänst bakom sig. Förrådsdir. Nyberg framförde företagsledningens tack för en god arbetsinsats under de gångna åren och överlämnade en blomsterbukett med åtföljande blomstercheckar.

Fackföreningen och arbetskamraterna företrädde av Herman Andersson, som tackade för gott kamratskap och överlämnade blommor samt subskriberad gåva. Eriksson, som under 26 år varit yrkesfiskare och egen företagare, kommer att bo kvar i Arboga och säkerligen blir det många "firrar" som "Fiskaren" kommer att dra i fortsättningen.

Dm.

VI HÄLSAR VÄLKOMNA TILL CVA

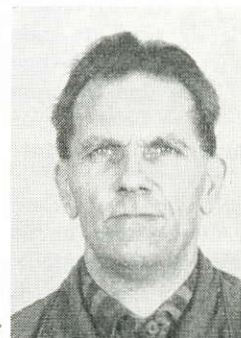
Christer Alm, hjälpmontör	253
Leif Almesjö, ingenjör	521
Birgit Andersson, kvällsstäderska	380
Lennart Andersson, förrådsarbetare	776
Lennart Andersson, verkstadsbud	120
Rune Andersson, förrådsarbetare	765
Sten Andersson, förrådsarbetare	776
Hans Axelsson, biträde	270
Lennart Bergstedt, biträde	616
Maud Berndtsson, kontorist	951
Rolf Björklund, hjälpmontör	491
Gert Cajvall, driftingenjör	501
Eine Clasén, helikopterförare	280
Ake Dagerhäll, ingenjör	280
Anita Damberg, biträde	279
Sven-Olof Davidsson, motormontör	207
Tage Engstrand, förrådsarbetare	871
Agneta Eriksson, biträde	630
Barbro Eriksson, biträde	370
Bengt Eriksson, tekniker	620
Christer Falk, hjälpmontör	280
Lars Finnström, telemontör	274
Sven Friberg, förrådsarbetare	653
Ingvar Fredriksson, hjälpmontör	200
Benny Gunnarsson, hjälpmontör	280
Eva Hammarström, kontorist	765
Bertil Hansson, telemontör	280
Hasse Hasselström, hjälpmontör	289
Holger Hedberg, hjälpmontör	274
Sven-Erik Holst, hjälpmontör	274
Sven-Ake Hultsjö, ingenjör	521
Ulla Håkansson, biträde	875
Göran Israelsson, verkstadsbud	270
Lars-Göran Jakobsson, hjälpmontör	272
Roland Jarl, motormontör	200
Barbro Johansson, biträde	480
Lars Johansson, ingenjör	552
John Jonsson, tjänsteman	656
Karl Jonsson, förrådsarbetare	871
Tollie Johnson, biträde	951
Carl Adolf Carlsson, motormontör	201
Göran Carlson, hjälpmontör	492
Hans Carlsson, tjänsteman	273
Inga-Stina Carlsson, biträde	745
Rolf Karlsson, ingenjör	511
Sven Karlsson, ingenjör	615

Kent Klangefors, verkstadsbud	110
Allan Kärnfalk, ingenjör	521
Mai-Lis Landér, biträde	875
Ann-Marie Larsson, kvällsstäderska	380
Bo Larsson, hjälpmontör	201
Kjell-Ake Lindahl, teletekniker	273
Manne Lundberg, tjänsteman	642
Bertil Lundström, helikopterförare	280
Bo Magnusson, tekniker	370
Gunnar Magnusson, verkstadsf.	800
Nils-Ake Magnusson, tekniker	511
Urban Malmehed, hjälpmontör	280
Bo Nordstrand, hjälpmontör	272
Bernt Olsson, truckförare	995
Brith Olsson, biträde	951
Håkan Olsson, ingenjör	360
Ove Olsson, hjälpmontör	271
Bert Persson, motormontör	210
Roland Persson, tjänsteman	511
Karl Pettersson, städare	380
Benny Qvist, telemontör	280
Olle Roos, driftingenjör	501
Gustaf Rosengren, ingenjör	620
Gun-Britt Rosenqvist, biträde	620
Magnus Rydemalm, tekn. biträde	612
Hjördis Rydström, biträde	951
Birgitta Rådström, biträde	951
Margareta Saul, kanslibiträde	280
Leif Ström, hjälpmontör	272
Stig Ståhl, ingenjör	511
Karin Svensson, ex. kvällsstäderska	380
Bengt Thyberg, hjälpmontör	201
Lennart Torstensson, ingenjör	501
Bengt Wassgren, teletekniker	274
Birgitta Wiell, biträde	270
Erik Wikman, hjälpmontör	273
Bo Windås, hjälpmontör	279
Lars Winqvist, tekniker	370
Jan Welin, tjänsteman	611

VI HÄLSAR VÄLKOMNA TILL UHF

Einar Berdelius
Gun Ericson
Anne-Marie Krus
Stig Liljeqvist
Maj Nordin
Folke Wijk
Lars Öhman

CVA-pensionär

Alfons Wallinder

En trotjänare, verktygsreparatör Alfons Wallinder, avgick den 8 januari med pension efter drygt 16 års anställning vid CVA. Kaffekalas på Mässen föregick hemfärden i företagets bil. Kring kaffebordet hade representanter för företagsledningen, arbetskamrater och FCPF mött upp för att avskedshylla den blivande pensionären.

Överingenjör Lars-Harry Larsson tackade i varma ordalag för goda arbetsinsatser och hoppades att de många åren i Arboga kunde tolkas som ett bevis på att Wallinder, som tidigare prövat sin lycka på ett flertal olika platser, funnit sig väl tillrätta vid CVA.

Verkstadssektionens tack frambars av ingenjör Nils Henricsson och Wallinders närmaste chef Bengt Lundmark förde arbetskamraternas talan. För FCPF talade "Blötis", som framhöll, att man på den fackliga sidan alltid satt stort värde på Wallinders aktivitet och många goda idéer.

Talen åtföljdes av blomsteruppväkningar och välgångsönskningar.

Vid ett tidigare tillfälle hade arbetskamraterna som minnesgåva överlämnat en tavla till Wallinder.

—//—

Bergtrollet gratulerar

CVA

60 år

25/5 1962 Ernst Gustavsson avd. 200
16/6 Hilmer Andersson 765

50 år

7/6 1962 Herbert Nanberg avd 279
27/6 Vilhelm Kühne 995
23/7 Stellan Bolin 630
7/8 Erik Persson 611
24/8 John Persson 279
9/9 Erik Isaksson 542
20/9 Gunnar Hiort 560

UHF

60 år

28/5 1962 Bertil Johansson 431
13/9 Emil Norrström 412

50 år

11/9 1962 Thure Johansson 411

Genom förskjutnen utgivningsdag blev inte Bergtrollet i tillfälle att gratulera 60-åriga Filip Johansson, UHF, samt 50-åringarna Carl Persson, Eric Lindström och Allan Carlsson, CVA.

Vaktman Carl Persson

är bördig från Näsby församling. Han fick anställning vid CVA i augusti 1952 och har tidigare bl. a. arbetat hos Handelsaktiebolaget C. A. Carlsson i Arboga.

Förrådsarbetare Eric Lindström

tjänstgjorde drygt fyra år vid AB Arboga Mek. Verkstad innan han började vid CVA i oktober 1950. Han är född i Arboga.

Ingenjör Filip Johansson

föddes i Björkö förs., Jönköping. Han har varit i Flygvapnets tjänst sedan 1939. Efter 7 år vid F6 kom han till UHF. Tidigare hade han tjänstgjort vid bl. a. AB P. A. Palmqvists Efter. i Karlsborg under 9 år.

Förrådsarbetare Allan Carlsson

är född i Uddevalla. Efter åtta års anställning i faderns bageri i Arboga kom han till CVA i augusti 1947.

Montör Ernst Gustavsson

är född i Västermo. Han har varit anställd vid CVA sedan i februari 1950.

Förrådsarbetare Hilmer Andersson

kom till CVA i januari 1948. Han är född i Fellingsbro.

Batteriskötare Herbert Nanberg

är född i Götlunda och var egen företagare under ett 10-tal år. I oktober 1961 anställdes han vid CVA.

Förman Vilhelm Kühne

är född i Arboga landsförsamling. Han var anställd vid AB Arboga Maskiner innan han i maj 1949 kom till CVA, där han nu arbetar som förman för den interna transportgruppen.

Driftenjör Stellan Bolin

är född i Ulricehamn. Efter ingenjörs-examen 1935 kom han till Svenska Radio AB i Stockholm, där han stannade i ca fyra år. Sedan arbetade han en tid vid AB Bofors innan han började sin tjänst i flygvapnet i mars 1941 med anställning vid FFVS. Den 1 maj 1945 flyttade han över till CVA.

Verkmästare Erik Persson

är född i Sunne i Värmland. Även han kan se tillbaka på 20 år i flygvapnets tjänst. Innan han kom till CVA den 1 maj 1946 hade han varit fyra år vid CVV. Tidigare har han tjänstgjort hos Landers Radio i Sunne och Luxor Radio AB i Motala.

Elektriker John Persson

är född i Hidinge församling och har varit CVA:are sedan i augusti 1948. Innan dess var han trädgårdsmästare och drev egen rörelse.

Avsynare Erik Isaksson

är född i Mora. Han stannade i "masriket" fram till 1942, då han fick anställning i Eskilstuna. I juni 1946 kom han till CVA.

Verkstadsförman Gunnar Hiort

är bördig från Fors församling i Södermanland. Han började vid CVA i december 1946 och kom då närmast från P 4 i Skövde. Tidigare har han bl. a. arbetat vid Gevärsfaktoriet i Eskilstuna och Karlsborgs Tygstation.

Kontorsbud Bertil Johansson

som är född i Medåker har varit anställd vid UHF sedan den 4 jan. 1960. Johansson har tidigare ägnat sig åt lantbruk.

Förrådsmästare Emil Norrström

har Lund som födelsestad. Han var anställd vid Kungl. Svea Livgarde i närmare 4 år innan han anställdes vid Militärsällskapet i Stockholm där han stannade i 18 år. 1941 anställdes han vid FFVaM och flyttade över till UHF 1945.

Avsynare Thure Johansson

är född i Jukkasjärvi, Norrbotten och anställdes vid UHF den 9 maj 1949. Johansson kom närmast från Gevärsfaktoriet i Eskilstuna, där han varit anställd i c:a 9 år.

Avskedshyllning

Fru Elsa-Maja Hjert, som slutar sin anställning vid UHF 31 mars, avskedshyllades vid en supé på Stadskällaren den 28 mars. Supé-bordet var vackert dekorerat med blommor från sektionschefen, kamrer Hjertén och fru Byström tackade på sina och kollegernas vägnar för gott kamratskap och önskade lycka till genom att överrätta en avskedsgåva och en blomsterkvast. En deputation av manliga kolleger, som ej fått vara med i avskedsfirandet, överraskade damerna med att till Elsa-Maja överlämna en blomma och önska lycka till i fortsättningen. Fru Hjert kommer under april månad att tillsammans med make och barn lämna Sverige för att bosätta sig på ett varmare ställe på jordklotet, nämligen Venezuela.

Bergtrollet önskar lycka till och hoppas få höra därifrån någon gång.

K. H.

—//—

Hjärtligt tack

för all vänlig uppvaktning på min 50-årsdag.

Nils Andersson

Hjärtligt tack

för minnesgåva och blommor, som jag fick mottaga i samband med att jag slutade min tjänst vid CVA.

Alfons Wallinder.

Tack

För vänlig hälsning på min högtidsdag ber jag få framföra mitt varma tack.

Manne Andersson.

För den storslagna hyllningen vid min avgång från UHF får jag härmed framföra mitt varma tack.

Paul Ericsson.

Ett hjärtligt tack för den värdefulla gåva jag fick mottaga, när jag slutade vid CVA.

Rune Eriksson.

För all uppvaktning på min 60-årsdag framför jag mitt varma tack.

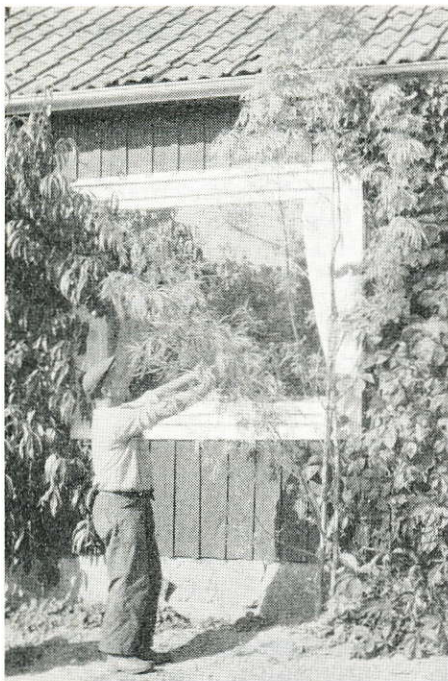
Bertil Renström.

Ett hjärtligt tack till chefer och arbetskamrater för den fina avskedsgåva som jag fick mottaga när jag slutade min anställning vid CVA.

Helge Mäenpää.

För all glädje Ni beredde mig under min sjukdomstid, för blommorna och gåvorna jag fick mottaga, vill jag härmed framföra mitt hjärtliga tack.

Bertil Renström.

Artur Wadstedt når inte toppen på hampväxten hur han än sträcker och tänjer sig. Den var, då bilden togs hela 3,20 m.

Wadstedts hampa

Vår vän vakten Wadstedt ringde en dag i höstas och berättade om att han på sin tomt hade en hampväxt, som började klättra över hustaket. Det blev inte direkt någon snabbtryckning och när Bergtrollet kom med kameran, hade hampan redan växt en bra bit över taket.

— Sämt här händer, när man matar fåglar med hampfrö, sade Wadstedt. Jag blev förvånad, när jag i somras såg en planta plötsligt börja växa med enorm fart. Och nu har den växt mig över huvudet, slutade Wadstedt med en glimt i ögat.

Ja, så kan det gå, utan att man behöver så.

—//—

Mera om frö

Detta damp ner i brevkorgen, med fråga om det var något för oss. Ja, varför inte så här i vårens tid.

KÖP WEIMULS
VÄXTKRAFTIGA FRÖ

Bruksanvisning:

Gör en ränna i marken
påta ner fröna däri
vattna
kliv sedan raskt åt sidan

— // —

En billig önskan

Lappen kom ner från fjälltrakterna till Östersund för att ta körkort. Så sa han till besiktningsmannen.

— Se ja vill int ha något vidlyftigt körkort. Bara så jag köra mellan Glen och Oviken.

Historien är sann.

Beredningens killar - Rattens mästare

Den vägsträcka som går mellan riksexan och genom skogen upp till CVA, har nu alltmer börjat användas av telehallens personal, därför att nu behöver man bara gå 100 m från bilen, mot tidigare 500 m, för att nå sin arbetsplats.

Även "beredningsskillarna" med sina oklanderliga Volvobilar utnyttjar vägen.

Alltsedan jag anställdes vid beredningen, har jag då och då fått lyssna till "var finns bättre killar än vi, vilka kör bil bättre än oss".

De vet precis hur man

- släpp gasen i en kurva
- stuntkör i kurva
- bromsar vid halka
- halkar in i skogen
- behärskar en sladd o. s. v.

Men dessa lärdomar tycks inte sitta i, då de själva befinner sig vid rattan, dessa "rattens mästare".

En dag kom Grindberg farande i en för honom väldigt låg hastighet, och var nästan vit i ansiktet och stammade fram

- Jag har kört av vägen i en kurva.
- För hög fart?

— Nej, inte jag, du vet väl hur sakta jag kör.

Jag visste det och konstaterade också sedan hur hög hastigheten varit.

Det var inga 60 där, heller.

En annan dag kom Skog gående ner till parkeringen. Nu har Skog börjat motionera till CVA, var min första tanke.

Men tanken varade inte så länge, för efter en hastig titt upp i skogen, såg jag ett blinkande sken från en kvaddad bil.

— Jaa, sa Skog, det var så väldigt halt, och jag körde inte så fort, jag förstår inte...

Det skall ju vara tredje gången gillt, så jag blev inte alls förvånad när "Masen" en morgon berättade, att han kört av vägen och in i Wadstedts jordgubbsland.

Denna olycksbådande väg har nu blivit omdöpt till "Riskväg 616", och där finns nu "Grindbergs kurva", "Skogs backe" och "Masens hörna". Blir nästa "Ingvar Gustavssons raksträcka"?

C-ha.

ÅKA BIL

Va ere nurå me kärran? Vill du inte starta va? Jaså du kom till sist ändå. Men nu ska ru få för att du trilskas!

— Va säjeru? Kör jag för fort? Ja jag måste blåsa ur motorn ett slag förståu. Å förresten en annan har ju kört i snart tie år nu så man behärskar vagnen, så tjata inte nu.

— Oj då ska man vara tvungen att lägga på en sån tvärnit för den där gubbtjyven, vetan inte att de e vänsterregel i de här lande? Vill du inte längre? Ja då ska du få studera hur en flott kärra ser ut bakifrån.

Jaså de va ett kjoityg ve rattan. De förklarar mycke! Kör dom inte sämre än en karl säjeru. Nä de kan väl hända men i alla fall!

— Va, tänker den där verkligen sticka ut nosen på vägen? Han kommer ju från vänster förstås men den här vägen är så mycket större så ja borde ha företräde. Nä han stanna som tur va. Tänk om han inte hade gjort de då kunde de rent av ha smällt!

— Va tänkeru försöka köra om en annan? Nä gubbe lilla de går inte alls de, nu e motorn varm å go å de finns flera hästkrafter kvar så här skaru se på åka. Troru inte han ska om i alla fall. Å till på köpe här. Så nära vägkroken.

— Ska ja inte köra så fort säjeru? Ja men man kan väl inte låta vem som helst köra om heller. E ja skyldig att släppa förbin? Ä. Han hinner väl han me.

— Nä titta vicke vattenplask där framme. Å titta på tanten som går där. Troru inte hon ska gå ut på halva vägen allraminst. De e väl bara för att hon ska bli nerstänkt de förstås så en annan ska få pröjsa kemisk tvätt åtna. Men tji gumma lilla, de finns bromsar på åket.

— Å titta på den där cyklisten, han måtte inte va värst rädd om livet han. Gav han körtecken säjeru. Ja men han kan väl hålla sej på sin kant i alla fall. Om ja själv brukar åka cykel? Jorå de händer, men en annan iakttar trafikreglerna förståu. Om jag svär över bilisterna då? De e klart att man gör ibland för de finns ju knölar som jämt ska tränga sig fram å inte tar de minsta hänsyn. Men en annan vill ju vara en såndär rattens riddare förståu.

— Ska ja sakta in. Vafförde? De e ju åtminstone 50 meter till skylten än. Stäre en skolklass där? Ja dom kan väl vänta. Ja har inte tid! Har vi inte bråttom? Nä de kan väl hända, men vi ska väl i alla fall fram så ungarna får vänta. Om alla resonerar så? Nä

Hertil Lönn, Birger Alm, Erik Rydh och Erik Sjöberg kopplar av med en pipa rök. CVA-foto Rune Larsson.

Rökförbud bort

I Bergtrollets julnummer signalerades lättnader i rökförbudet. Dessa kom också i början av året. Nu några månader senare har Bergtrollet lyssnat på vad rökare och icke rökare har att säga om rökning på arbetsplatsen. Slumpvis valdes några intervjuoffer ut på olika avdelningar. Slutintrycket blev att alla var positivt inställda till de nya rökreglerna. Egendomligt nog också de, som arbetade inom zon med rökförbud.

På Maskinverkstaden träffar vi först Evert Söderberg. Han har en askkopp på hyllan bredvid sig, så det är inget tvivel om han är rökare eller ej.

— Javisst, jag röker, när det faller mig in och passar för jobbet. Nu behöver jag inte gå på muggen för att röka. Det gick åt mera tid för springandet tidigare. Vi har speciella askkoppar och någon brandrisk tror jag inte att rök-

ningens medför. En väsentlig sak tycker jag är att det är ett förbud som är borta. Därigenom känner man sig friare.

Per-Olof Forss har arbetsplatsen bakom Evert. Han tillhör det yngre gardet på avdelningen och är icke rökare. — Nej, jag har aldrig rökt och jag kan inte se att det finns någon anledning att börja nu. Jag har inget obehag av att mina kamrater röker. Jag tycker att det är som det ska vara. Det bör vara så fritt, att den som vill röka får det. Det skingrar tristessen på arbetsplatsen, när friheten finns. Nu ser man förresten, att det inte är så många som röker — ungefär hälften av styrkan här på avdelningen.

— Nu blir det inte så mycket spring till muggen, bara vid naturbehov, säger Lundgren på Teleinstrument (278). Spilltiden är borta helt. Man tar ett bloss, när man jobbar. Det går lättare

”Palle”

Yngve Brinkmark (t. h.) får sitt pris. Med verklig spelglädje blåste Torsten Torstling, Lars Andersson, Lennart Bergstedt, Martin Sköld, Arne Carlsson, Sune Malmberg och Ake Pennemo.

Den utlovade “övertäckningen”

Bergtrollets julkorsord blev en succé i många avseenden. Stort intresse visades av läsekretsen — ett 60-tal svar från när och fjärran strömmade in. De flesta hade löst det rätt. Några hade dock fastnat i fällan ”Kan vara istidslämning” med två bokstäver. Det skulle vara ås och inte is. Siv Söderberg på Personal lekte fru Fortuna. Hon plockade fram fyra pristagare i följande ordning. Yngve Brinkmark, avd. 482, Sune Malmberg, avd. 621, Gullan Lundgren, avd. 521 och Johan Holmgren, Friggavägen 2, Djursholm.

Så var det priser. ”En prima överraskning” hade utlovats som första pris. Övertäckningen tog denna form. Arboga Blåsorkesters välkända Grönköpings-sextett utökad med en man till sju stegade en kväll upp tre trappor i Munkgatan 1 och spelade upp en sprittande marsch utanför Brinkmarks

dörr. Alla dörrar i förstugan öppnades och till slut även Brinkmarks. Då tågade Bergtrollet och blåsarna in till tonerna av ”Bajadärernas intågsmarsch”, ställde upp kring Yngve och blåsarna blåste för glatta livet. Yngve var det stora frågetecknet. — Det här var verkligen en prima överraskning, sa Brinkmark, när han fick veta orsaken till besöket.

Det blev kaffefest i stugan och valserna allt mer smäktande i takt med påtår, tretår och fyrtår. En glad kväll för både pristagare och besökare.

Övriga pristagare fick mottaga sina priser — underhållande böcker — genom styresman Högfeldt, som vid överlämnandet till Gullan Lundgren och Sune Malmberg tackade dem för att de varit med i tävlingen och samtidigt tillönskade dem nya framgångar i kommande Bergtrollets-tävlingar.

att jobba och det flyter på ett annat sätt. Förut var det så, att någon ropade: ”Nu ska vi ta ett bloss”. Och då blev det allmän rökmarsch. Nu är man oberoende av det. Det har blivit trivsammare på arbetsplatsen och många röker nu inte så mycket som tidigare. Ungefär hälften av oss är rökare.

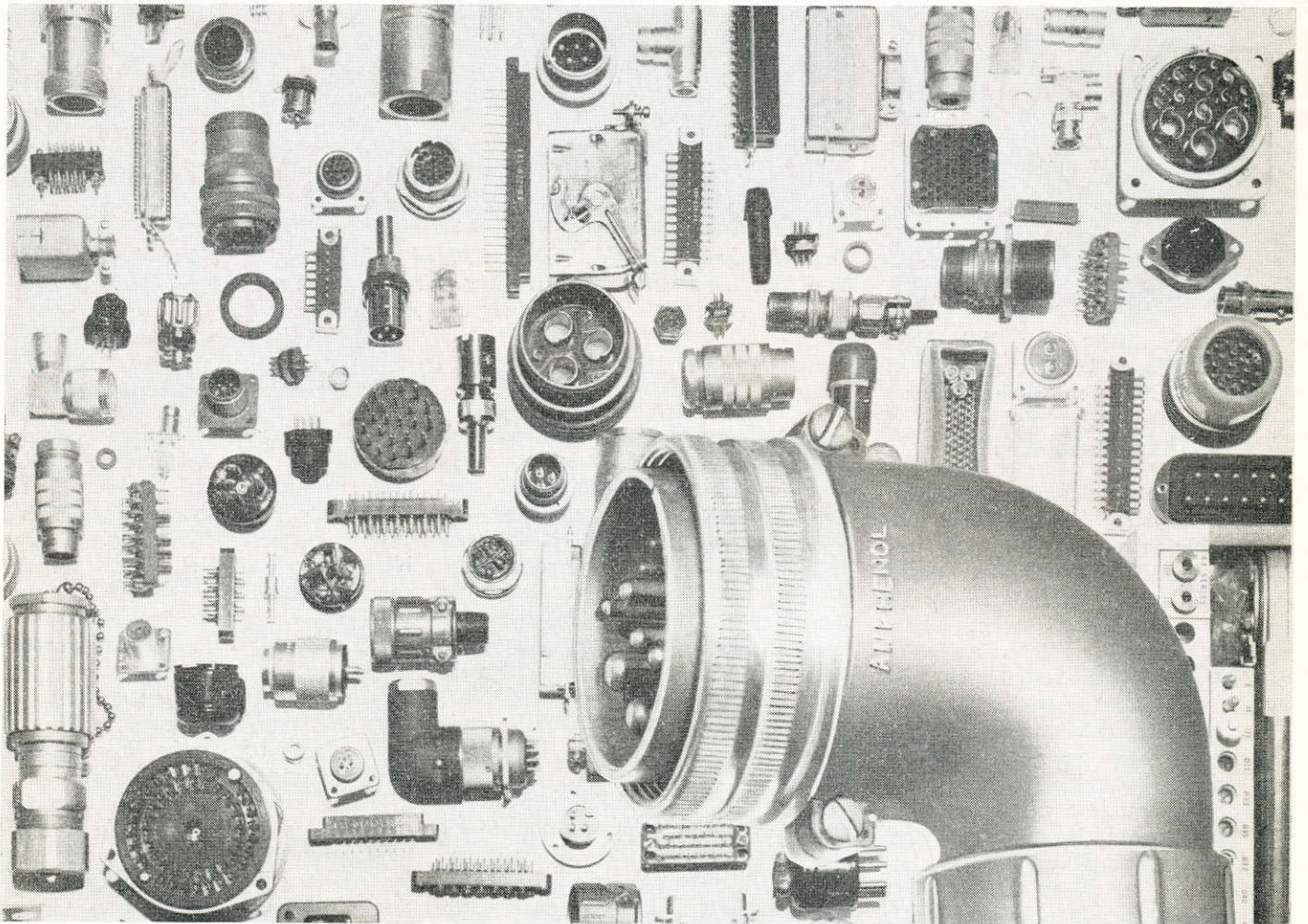
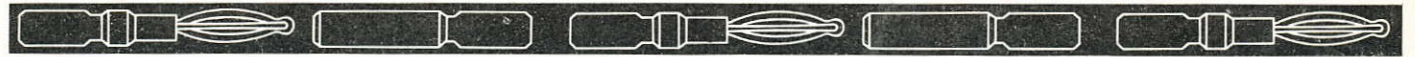
Av en händelse råkade jag glänta på dörren till rökrummet i Regnbågstunneln. Där satt Lönn och Birger Alm från Elverkstaden samt Erik Rydh och Erik Sjöberg från Kamera. Alla fyra arbetar inom zon med rökförbud.

— Lönn tycker att det är skönt att få gå ut och röka och Erik Sjöberg anser att det är en liten avkoppling.

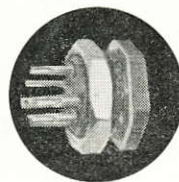
— Jag för min del tycker att det är för stor risk med tobaksaska bland våra ömtåliga grejor, och jag anser, att det är bra att rökrummet finns, säger Birger Alm.

Old Jim.

AMPHENOL

AMPHENOL TILLVERKAR
CA **30.000**
OLIKA KONTAKTER
OCH NÄRMARE **200** OLIKA
KOAXIALKABLAR

Hur speciella behov Ni än har finns det en Amphenol-produkt som passar eller som kan modifieras.

JOHAN LAGERCRANTZ

VARTAVÄGEN 57 — STOCKHOLM No TEL 63 07 90